

5

to nej ...

ŠUMAVA

BAVORSKÝ LES

MCU®

NOVÉ
VYDÁNÍ

VisitSumava.cz
online průvodce

Teplá Vltava

to nej ...

ŠUMAVA

BAVORSKÝ LES

to nej ...

ŠUMAVSKÉ SKLÁRNY	13
HRAD KAŠPERK	22
MUZEUM ŠUMAVY	35
TŘÍJEZERNÍ SLAŤ	36
LEDVCOVÁ JEZERA.....	38
VELKÝ JAVOR	40
TŘÍSTOLIČNÍK	42
PRAMEN VLTAVY	44
SCHWARZENBERSKÝ PLAVEBNÍ KANÁL	46
ROZHLEDNY	48
BAVORSKÝ LES	52

VisitSumava.cz
online průvodce

ŠUMAVA – BAVORSKÝ LES

 Vydavatel: Vydavatelství MCU s. r. o.
Chvalšinská 242, 381 01 Český Krumlov
Tel.: +420 387 428 360, info@mcumedia.cz, www.mcumedia.cz

Technická redakce: Radek Eliášek
Text: Jan Eliášek, odborná konzultace Jan Dvořák
Foto: archiv MCU – Libor Sváček, Hedvika Drenčeniová, Jan Eliášek, František Janout, Adobe Stock
Mapy: archiv MCU, Kartografie Praha
Sazba, grafická úprava: Vydavatelství MCU
Odpovědný redaktor: Jan Eliášek
Inzerce: Petra Prajer, Hana Žáčková, Michaela Nováková
Administrace VisitŠumava.cz: info@mcumedia.cz

Vydání 1. (dotisk 2025), Český Krumlov, 68 stran
Reprodukce kterékoliv části této publikace je možná pouze s předchozím písemným
souhlasem vydavatele. Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace byla vydána ve spolupráci s NP Šumava a Informačním centrem Bavorský les – Šumava.

Copyright © Vydavatelství MCU, 2025
ISBN: 978-80-7339-177-5

OBSAH

ŠUMAVA	5
CHKO ŠUMAVA, NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA	6
FAUNA A FLÓRA ŠUMAVY	8
Fauna	8
Flóra a houby	9
HISTORIE OSÍDLENÍ A ŽIVOT NA ŠUMAVĚ	11
Šumavské sklárny	13
Těžba a plavení dřeva na Šumavě	14
MĚSTA A OBCE	16
PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI	36
Slatě	36
Významná rašeliniště	36
Vodní toky	37
Ledovcová jezera	38
Ledovcová jezera v Bavorsku	39
Kopce a vrcholy	40
Další přírodní zajímavosti	43
TECHNICKÉ PAMÁTKY A DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI	46
Rozhledny	48
Další zajímavosti	50
NP BAVORSKÝ LES	52
INFORMACE A REDAKČNÍ TIPY	57
MAPA ŠUMAVY	62

ŠUMAVA

Šumava, jedno z **nejstarších pohoří Evropy**, se rozkládá při jihozápadní hranici České republiky mezi Všerubským průsmekem na severozápadě a Vyšebrodským průsmekem na jihovýchodě.

Leží na území dvou krajů – **Jihočeského** a **Píseňského**, a čtyř okresů: **Českého Krumlova, Prachatic, Klatov** a **Domažlic**.

Zasahuje na území sousedního Rakouska a Spolkové republiky Německo, kde se však již nazývá **Bavorský les**. V Rakousku plynule přechází v oblast **Mühlviertel**.

Výměra **české části** Šumavy činí **2 573 km²**, **Bavorského lesa** cca **5 000 km²**.

Pohoří je součástí tzv. Šumavské hornatiny, jejíž délka je 190 km a největší šířka přibližně 45 km. Šumavu lze rozdělit do šesti menších geomorfologických útvarů, jimiž jsou Vltavická brázda a Šumavské pláně

a dále Želnavská, Boubínská, Trojmezenská a Železnorudská hornatina.

Charakteristická jsou pro Šumavu **ledovcová jezera**, jichž zde najdeme **osm**, z toho pět na české straně – Černé, Čertovo, Plešné, Prášílské a jezero Laka a tři na bavorské straně – Velké Javorské, Malé Javorské a Roklanské. Leží v nadmořské výšce okolo jednoho tisíce metrů a vznikla zadržením vody z tajících ledovců na konci doby ledové.

Nejvyšším vrcholem „české“ Šumavy je s 1 378 metry hora **Plechý**, celkově nejvyšší horou je 1 456 metrů vysoký **Großer Arber** (Velký Javor) na německé straně.

Víte, že...

Původ názvu **Šumava** je odvozován od slova praslovanského původu **šuma**, znamenající **hvozd, hustý les**. Toto označení se objevilo poprvé roku **1565**.

Víte, že...

... spolu s **Bavorským lesem** tvoří Šumava **nejrozsáhlejší souvislý lesní porost** ve střední Evropě, nazývaný „zelené srdce Evropy“ a chráněný jako biosférická rezervace **UNESCO**. Odůvodněné je i označení „střecha Evropy“, neboť pohořím prochází hranice **hlavního evropského rozvodí**. Voda odsud odtéká zčásti do Černého a zčásti do Severního moře. Na Šumavě a v Bavorském lese mají své prameny řeky Teplá a Studená Vltava, Otava, Volyně a Úhlava. Na snímku Horní Vltavice.

Nadmořská výška se odráží v charakteru klimatu Šumavy: průměrné roční teploty klesají až ke 3° C v nejvyšších polohách. V oblasti Plání, kde se často vyskytují inverze, je průměrná roční teplota ještě nižší. Na **Jezerní slati** bylo v roce 1987 zaznamenáno absolutní **teplotní minimum – 41,6° C**. Roční srážkový úhrn se

pohybuje od 800 mm v nejsušší severovýchodní části Šumavy až po 1 600 mm v nejdeštivější oblasti okolo Březníku. Velký podíl srážek tvoří srážky sněhové. Souvislá **sněhová pokrývka** leží v nejvyšších místech až **200 dnů v roce**, průměrná výška sněhu se dle nadmořské výšky pohybuje mezi 40 až 150 cm.

CHKO ŠUMAVA, NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA

Snahy chránit toto hodnotné a neopakovatelné území formou přírodního parku se objevovaly už v minulosti. Na krásy Šumavy upozorňovali v 19. století i národní buditelé. Od roku 1911 byla chráněna jezera Černé a Čertovo, roku 1933 byly vyhlášeny **první přírodní rezervace** (mj. Jezerní slat). V roce 1963 byla na ploše 1 630 km² vyhlášena **Chráněná krajinná oblast Šumava** a roku 1990 prohlásilo UNESCO Šumavu biosférickou rezervací.

V roce 1991 vznikl nařízením vlády **Národní park Šumava**. Jeho území o rozloze 690 km² se rozkládá uvnitř CHKO, která tak plní funkci ochranné zóny parku. Ten zahrnuje **nejcennější partii**

Šumavy včetně jejich vrcholových částí při hranici s Rakouskem a SRN. Sídlem správy NP a CHKO je město Vimperk.

Hlavním cílem a účelem NP Šumava je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území národních parků a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území národních parků.

Ochrana přírody je v NP prováděna prostřednictvím zonace rozdělující území parku do **čtyř zón** s odstupňovanou mírou ochrany.

Pohyb osob v NP je usměrňován **klidovým územím**, které je součástí přírodní (nejpřísnější) zóny. V **CHKO** je vstup omezen pouze do **vyznačených rezervací**. Zvláštní režim platí v tzv. **bezzásahovém území**, kde je les ponechán vlast-

nímu přirozenému vývoji. Tyto oblasti by se měly v souladu s posláním a smyslem národního parku v budoucnu rozšiřovat. Zde je na místě doporučit návštěvníkům maximální obezřetnost.

ZONACE NP ŠUMAVA

V **zóně přírodní** probíhají především přírodní procesy. Následuje **zóna přírodě blížká**, která by se v budoucnu měla stát zónou přírodní. **Zóna soustředěné péče** zahrnuje veškeré lokality, kde bude dlouhodobě nezbytné provádět opatření k ochraně druhů, chráněných stanovišť a k udržení či zlepšení strukturálních charakteristik lesních ekosystémů.

Zóna kulturní krajiny je tvořena zastavěnými a zastavitelnými územími obcí. Na území parku rovněž fungují tzv. **klidová území**, tedy území, kde je nutné omezit vstup veřejnosti především z důvodu ochrany citlivých, zvláště chráněných živočichů nebo rostlin. Klidová území mohou být vyhlášena jak celoročně, tak třeba jen na část roku.

FAUNA A FLÓRA ŠUMAVY

FAUNA

Charakteristickou faunou Šumavy jsou téměř všichni zástupci **středoevropské lesní zvěře**. Hojně zastoupen je srnec obecný, jelen evropský, prase divoké, liška obecná. V polovině 19. století byli lidmi vyhubeni divoce žijící medvědi a vlci. V poslední době byl však **vlk** na Šumavě opět pozorován. Rovněž došlo k návratu losa evropského. Stabilně zde žijící velkou šelmou zůstává přísně chráněný **rys ostrovid**, nově vysazený počátkem 80. let 20. století. V poslední době zachytily fotopasti i vzácnou **kočku divokou**, která z našeho území vymizela před 200 lety. Nejznámějším zástupcem ptactva, jehož můžeme na Šumavě pozorovat na sto druhů, je v horských smrkových porostech žijící **tetřev hlušeč**. Jeho zdejší populace je jednou z posledních v evropských středohorách. Dalšími jsou tetřev obecný, datlík tříprstý, kos horský, ze sov pak puščík bělavý.

Na vodních tocích Šumavy žije zřejmě nejpočetnější populace vydry říční v ČR, ryby zastupují druhy typické pro prudké horské toky – pstruh obecný, vranka

Rys ostrovid (Lynx lynx)

Vydra říční (Lutra lutra)

obecná, lipan podhorní, vzácněji stěvle potůční, mník jednovousý či mihule potůční. Mezi bezobratlými najdeme řadu reliktnů doby ledové: k nim patří na Šumavě mliži, zvláště vzácná a celoevropsky chráněná **perlírodka říční**. Ve Vltavě a v Lipenském jezeře žije škeble rybniční a velevrub nadmutý.

Druhově pestrý a významný je zde řád pavouků a vážek. Z brouků je nutno jmenovat obyvatele rašeliníšť stěvlika Menetriesova, nosatce a také lesního škůdce **lýkožrouta smrkového**.

K rašeliníštím je vázán výskyt motýlů žlutáčka borůvkového, perletovce mokřadního a můry Xestia rhaetica či píďalky klikvové. **Obojživelníky** Šumavy představuje silně ohrožený **mlok skvrnitý** a **čolek horský**, resp. obecný. Hojný je výskyt **zmije** obecné, **užovky** obojkové, **slepýše** křehkého a **ještěrky** obecné.

Červenka obecná (Erithacus rubecula)

FLÓRA A HOUBY

Na území CHKO Šumava roste více než **1 200 druhů (taxonů)** flóry. Skladba rostlinstva odpovídá středohorské oblasti centrální Evropy. Blízkost masivu Alp se projevuje i vysokým procentem **alpských druhů** – k takovým rostlinám patří hořec panonský, psineček skalní, v nižších zalesněných polohách **dřípatka horská** či subatlantské kapradiny žebrovce různolistá a vranec jedlový. Rašeliníště a mokřady obývá masožravá **rosnatka okrouhlolistá**.

Rosnatka okrouhlolistá (Drosera rotundifolia)

Dřípatka horská (Soldanella montana)

Více než 60 % území CHKO Šumava pokrývají lesy, přičemž hlavní dřevinou (cca 70 %) je **smrk**, jemuž vyhovují zdejší specifické klimatické podmínky i složení půd. Dále jsou hojně zastoupeny buk a jedle. Typické jsou pro Šumavu porosty **pralesovitého** charakteru se stromy až **600 let starými** (Boubínský prales). V nadmořských výškách od 1 200 m najdeme už pouze klimatické smřčiny s malým podílem tzv. vtroušených dřevin. Z hojně se vyskytujících **křovin** je

známá brusnice borůvka, zimolez černý nebo líska obecná.

Ve vlhkém klimatu šumavských lesů se daří **mnoha druhům hub** včetně dřevokazných.

Víte, že...

LÝKOŽROUT SMRKOVÝ

Samostatnou kapitolou a fenoménem Šumavy posledních 20 let (byť problém sám je starý stovky let) je téma **kůrovce**. Lýkožrout smrkový, 4–5,5 mm velký brouk, je významným lesním škůdcem. Každoročně na jaře po svém vyhlíhnutí se počíná rojit a napadá poškozené a padlé **smrky**. V zasaženém stromě pod kůrou tráví prakticky celý svůj život a živí se lýkem, čímž narušuje **transport vody ve stromě**. Napadený strom postupně usychá a nakonec uhynie. Za normálních okolností se zdravý strom ataku lýkožrouta ubrání, avšak při **kůrovcových kalamitách**, kdy je každý strom napaden několika tisíci brouky, podléhají zkáze i stromy zcela zdravé.

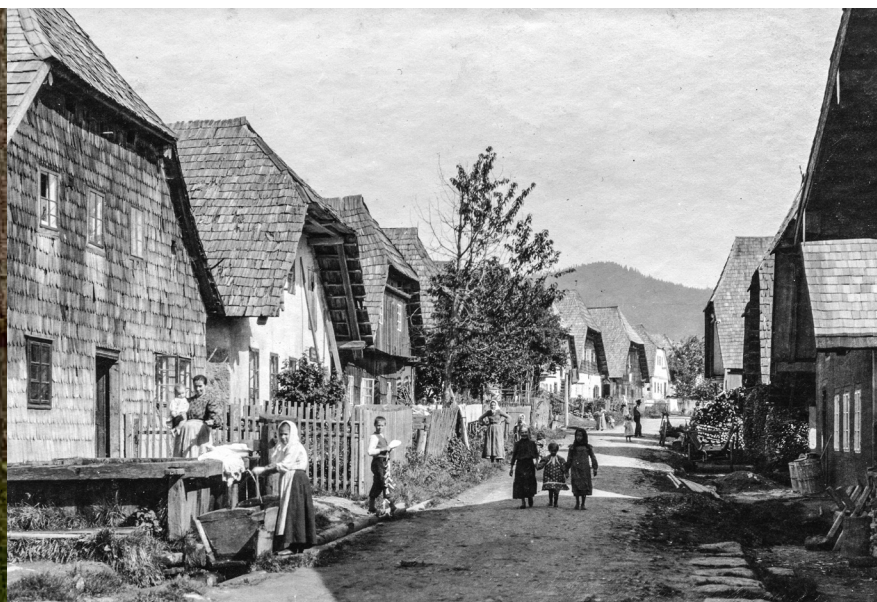
V boji proti kůrovci se od počátku střetávají **dva přístupy**: ekologové se zasazují o ponechání napadených stromů na místě – o **ponechání lesa vlastnímú vývoji**. Vycházejí z předpokladu, že kůrovec a vichřice jsou přírodními faktory, které dokáží nastartovat přirozený proces obnovy lesa. Odpůrci bezzásahového přístupu naopak prosazují **likvidaci padlých stromů** a to i v přírodních zónách národního parku, neboť velké množství nezpracovaného dřeva je ideální „živnou půdou“ pro nerušené množení kůrovcové populace.

Plešné jezero

Lýkožrout smrkový (*Ips typographus*)

Strážný před rokem 1910. Foto Josef Seidel (viz str. 35)

HISTORIE OSÍDLLENÍ A ŽIVOT NA ŠUMAVĚ

V dávných dobách, kdy Šumavu pokrýval souvislý lesní porost, obýval člověk jen její okrajové, nižší oblasti. Přes Šumavu vedlo pouze několik obchodních cest, například slavná **Zlatá stezka**, po níž se z Pasova do Čech přepravovala sůl. Měla tři větve – prachatickou, vimperskou a kašperskohorskou. Při obchodních stezkách začaly vznikat první osady. K jejich dalšímu rozvoji došlo v 13. století v souvislosti s nárůstem **těžby drahých kovů** (zlato, stříbro). Tehdy vznikají **hornická města** (např. Kašperské Hory) i strážní hrady na obchodních stezkách (Kašperk, Hus). Osídlování se zmírnilo v 15. století během husitských válek, avšak s rozvojem **skláren** v 16. století opět zesílilo. I tehdy však zůstávaly centrální a nejvyšší části Šumavy kolonizací prakticky nedotčené. V 17. a 18. století dochází kvůli rostoucí poptávce po dřevě k rozsáhlému **odlesňování** a k zakládání dalších sídel.

Osídlování Šumavy vrcholí na přelomu 19. a 20. století, vzápětí však začíná docházet k odlivu obyvatelstva díky rozvíjejícímu se průmyslu ve městech. Další vylidnění přinesla **II. světová válka**, kdy bylo nejprve vystěhováváno české obyvatelstvo a následně po roce 1945 obyvatelstvo německé. Tehdy došlo k zániku mnoha vesnic v blízkosti státních hranic.

Víte, že...

Jednou ze zaniklých vsí byla **Bučina**, kdysi nejvýše položená obec v Čechách. Ležela v nadmořské výšce **1 160 m** těsně při hranici s Bavorskem. V dobách první republiky zde stávalo **přes 50 domů** a také škola, hájovna, celnice, kasárna, hotel. Dnes zde najdeme pouze kapličku a turistické odpočívadlo. . .

Český Krumlov, Linecká 272
říjen – duben (út – ne)
 9:00 – 12:00 a 13:00 – 17:00,
 poslední prohlídka v 16:00
květen – září (po – ne)
 9:00 – 12:00 a 13:00 – 17:00,
 poslední prohlídka v 16:00
 +420 736 503 871
 info@seidel.cz
 www.seidel.cz
 fotobanka.seidel.cz

Náš TIP

MUSEUM FOTOATELIÉR SEIDEL

Museum Fotoateliér Seidel se nachází v původním objektu, jenž si nechal roku 1905 postavit jako fotoateliér významný fotograf 1. poloviny 20. století **Josef Seidel**. Z dob největší slávy fotoateliéru se dodnes dochoval **archiv čítající 160 000 snímků**, převážně skleněných negativů, na nichž Josef Seidel zachytil Český Krumlov s jeho obyvateli, okolí města a také velkou část Šumavy. V muzeu můžete dodnes obdivovat dochované a stále funkční vybavení fotokomory i osobní fotografovací věci. Dokonce se můžete nechat stylově vyfotografovat v původních dobových kulisách. V roce 1948 bylo **Františku Seidelovi**, pokračovateli tradice slavného otce, znárodněno veliké množství negativů pohlednic. Fotograf od toho okamžiku do ateliéru téměř nevstoupil, pracoval pouze v jeho fotokomoře, a zřejmě i proto se ateliér dodnes dochoval ve své původní podobě.

Řadu osad i stavebních památek postihl v 50. letech smutný osud v nově zřízených **vojenských újezdech**. Mnohé vesnice byly proměněny v tankové střelnice. Téměř ve všech obcích klesl počet obyvatel i obytných domů a jejich charakter se změnil z trvalých sídel na převážně rekreační osady. Díky vojenskému, pohraničnímu a ještě tzv. zakázanému pásmu zůstala volně přístupná pouze třetina Šumavy(!).

Symbolem usmíření je zrekonstruovaná synagoga v Hartmanicích
 www.hartmanice.cz

K novému rozvoji příhraničních oblastí dochází až po pádu tzv. **železné opony** v roce **1989**. Jsou opravována zanedbaná a zdevastovaná stavení i architektonické památky, rozvíjí se turistika v dříve uzavřených a nepřístupných oblastech a dochází k otevření mnoha nových hraničních přechodů pro pěší turisty. Šumava se tak stává opět společným domovem česky i německy mluvících obyvatel.

ŠUMAVSKÉ SKLÁRNY

Díky bohatým zásobám levného palivového dřeva patří k historii Šumavy i **výroba skla**. Ta je zde zmiňována již v polovině 14. století. Sklářství se rychle rozvíjelo a produkce zdejších sklárů se začala prosazovat v Evropě, kde předčila dokonce slavné sklo benátské. Zasloužilo se o to i několik objevů českých sklářů: přírodovědec a fyzik J. F. Buquoy vynalezl způsob výroby **hyalitu** – černého a červeného neprůhledného skla, Michal Müller zase přišel na způsob výroby **křídovéhoho křišťálu**. K mohutnému rozvoji sklářství došlo zásluhou Josefa Meyera ve Vimperku a v **Lenoře** – zdejší čiré sklo platilo za nejvyšší kvalitu v Čechách. Díky velké poptávce postupně vznikaly další huti ve **Františkově**, v **Arnoštově**, v **Ildině údolí** a mnohde jinde. Na konci 18. století prý na Šumavě působilo **41 sklárů**. Dlouhá a úspěšná tradice sklářské výroby v Lenoře skončila až v 90. letech 20. století.

Nejslavnější šumavskou sklárnou byla huť **Klásterský mlýn** v Rejstejně, založena roku 1834 proslulou firmou **Johann Lütz**. Největšího rozkvětu dosáhla

na přelomu 19. a 20. století, kdy byl jejím majitelem **Maximilián Spaun** – v době vrcholící secese patřilo její luxusní duté sklo k nejlepším a nejžádanějším na světě. Sklárna zanikla roku 1947, avšak její budova byla přemístěna do bavorského Tittlingu, kde slouží dodnes jako skanzen. Kolekci skla z Klásterského mlýna a ze sklárů na Vimperku lze vidět v Muzeu Šumavy v Kašperských Horách, ve sklářském muzeu v Lenoře nebo v soukromém muzeu v Pasově.

Víte, že...

Sklárna **Klásterský mlýn** patřila k nejslavnějším českým sklárnám. Na snímku secesní vila Maxe Spauna v Rejstejně, jenž byl majitelem sklárny do roku 1908. Dům je zdoben, jak jinak, právě zdejšími skly.

Náš TIP

Ukázky šumavského skla z Muzea Šumavy v Kašperských Horách

Stálá expozice muzea obsahuje také přírodovědnou část, představuje život na staré Šumavě a je zde vystaven i mincovní poklad nalezený v roce 2009 při rekonstrukci náměstí v Kašperských Horách.

+420 376 582 226
 www.muzeum.sumava.net

Výrobky sklárů Klášterský mlýn (fa. Johann Lütz, vdova), Stachy (fa. Rudolf Schmid) a Annín (fa. Josef Eduard Schmid)

Schwarzenberský kanál.
Foto Josef Seidel, před rokem 1910

TĚŽBA A PLAGENÍ DŘEVA NA ŠUMAVĚ

Dřevo mělo pro život obyvatel Šumavy vždy zásadní význam. Používalo se na topení, jako základní stavební materiál, sloužilo na výrobu nářadí a později i jako **palivo** ve sklářských pecích. Kvůli zvyšující se poptávce po dřevě ve vnitrozemí vznikaly postupně **pily** a **dřevořádkové osady** i hlouběji v šumavských lesích. Vytěžené plochy lesa byly následně osazovány převážně smrkovými monokulturami, jež se pak snadno stávaly obětmi větrných a následně kůrovcových kalamit. K jedné z největších **větrných pohrom** došlo roku 1870.

Expozice v Muzeu Schwarzenberského plavebního kanálu ve Chvalšínách

jenž umožnil plavení dříví po vodě z oblasti Plechého **do Dunaje**. Toto důmyslné a unikátní dílo inženýra **Rosenauera** je dlouhé 44 km (51 km i s novou částí kanálu dokončenou roku 1823) a propojuje úmoří Severního a Černého moře. Podobný účel měl **Vchynicko-tetovský plavební kanál** o délce 13,6 km, jenž obchází nesplavný úsek řeky Vydry.

Vytěžené dřevo se z lesů k pilám dopravovalo prostřednictvím vodních toků, do českého vnitrozemí po Vltavě a po ní často i dále do Německa. Velký nedostatek palivového dříví ve Vídni podnítil výstavbu tzv. **Schwarzenberského plavebního kanálu** (jinak též Vídeňského kanálu – viz str. 46) v letech 1787–1789,

Josef Rosenauer

*1735, Chvalšiny, †1804, Č. Krumlov.
Jako mladý lesní adjunkt projevil mimořádné nadání, což mu umožnilo na knížecí náklady **studovat ve Vídni** na inženýrské akademii. Tu ukončil v roce 1770 s výborným prospěchem a stal se knížecím inženýrem a později zemským **zeměměřičem**. Vyměřoval knížecí panství, stavěl silnice, odvodňoval třeboňské mokřady. Mimo **Schwarzenberského plavebního kanálu**, jenž mu zajistil „nesmrtelnost“, vyprojektoval ještě **Vchynicko-tetovský plavební kanál** a zasloužil se i o vybudování **plavebního kanálu na řece Aist** v Rakousku. Další velkolepý Rosenauerův projekt na obchvat nesplavného úseku Vltavy v oblasti dnešní Lipenské nádrže a Čertovy stěny se však nerealizoval. Josef Rosenauer zemřel ve věku 69 let a zanechal po sobě ženu a osm dětí. O jejich hmotné zabezpečení se z úcty k velkému staviteli postaral sám kníže Johann Schwarzenberg.

Schwarzenberský plavební kanál

Muzeum Schwarzenberského plavebního kanálu ve Chvalšínách se nachází v historickém objektu na náměstí. Expozice představuje dějiny obce, archeologické nálezy z okolí nebo vývoj dřevařství na Šumavě. Stejně jako část je věnována plavebnímu kanálu, který je zde prezentován i pomocí interaktivního modelu.

Český Krumlov – po tři staletí sídlo mocného rodu Rožmberků

MĚSTA A OBCE

Šumava se rozkládá na území čtyř okresů: **Český Krumlov, Prachatice, Klatovy a Domažlice**. Tato města jsou spolu s **Vimperkem** považována za tradičních pět „bran Šumavy“.

ČESKÝ KRUMLOV

Jedno z turisticky nejatraktivnějších měst v ČR, založené ve 13. století Vítkovci. Původní hradek nad řekou byl postupně rozšiřován a přestavován a dnes je jedním z **největších hradních a zámeckých komplexů v Evropě**. Najdeme zde unikátní zámecké **barokní divadlo**, bohaté interiéry, zámeckou zahradu aj. Zámek a historické centrum města jsou od roku 1992 zapsány na seznamu **UNESCO**. V kulturním světě je Český Krumlov znám i díky Mezinárodnímu hudebnímu festivalu Český Krumlov, proslulé galerii Egon Schiele Art Centrum a dochovanému fotoateliéru Seidel z počátku 20. století. Jeho majitel Josef Seidel proslul mimo jiné právě jako fotograf Šumavy.

Pěkný výhled na krajinu nabízí rozhledna na nedaleké **Kleti** (1 083 m n. m.).

PRACHATICE

Město v šumavském podhůří pod horou **Libín**. Původně osada na Zlaté stezce, od roku 1436 královské město. Největšího rozmachu dosáhly Prachatice v 16. století díky **obchodu se solí**. Tehdy proběhla jejich rozsáhlá **renesanční přestavba**, jež dala městu dnešní podobu. Dominantou historického jádra je budova Nové radnice, pozornost poutá i mohutný **kostel svatého Jakuba**. Centrum města obklopuje dvojitý prstenec hradeb s baštami, kuriozitou jsou největší sluneční hodiny v ČR.

DOMAŽLICE

Centrum chodského regionu leží na místě dávné osady z 10. století. Historické jádro s měšťanskými domy ze 14. až 16. století je chráněno jako **městská památková rezervace**. K pamětihodnostem patří zámek, novorenesanční radnice, pozůstatky opevnění, gotický kostel a Chodský hrad. Charakteristickou dominantou Domažlic je **šikmá válcová věž** arciděkanského chrámu.

Domažlice – Chodský hrad

Víte, že...

... v srpnu **1431** se u **Domažlic** odehrála slavná **bitva** husitské historie. Utrpěla v ní drtivou porážku (vlastně utekla prakticky bez boje) vojska **4. křížové výpravy** vedená **Friedrichem Braniborským a kardinálem Juliánem Cesarinim**. Kardinál, který prchal z bojiště v přestrojení, ztratil při úprku mimo jiné i svůj **kardinálský klobouk**.

Chodský kroj

Zlatý věk prožívaly **Prachatice** zejména v 16. století, kdy kvetl obchod se solí, dovážené do Čech z Pasovy po tzv. **Zlaté stezce**

Klatovy – jezuitské katakomby v podzemí kostela Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce

KLATOVY

Známé pošumavské „**město karafiátů**“ bylo založeno v 2. polovině 13. století Přemyslem Otakarem II. Od počátku bylo jeho centrem čtvercové, mírně svažité **náměstí**, okolo něhož probíhala výstavba v pravidelném šachovnicovém půdorysu. Pro město byly typické mohutné **hradby s baštami**. Toto opevnění se v poměrně velkém rozsahu dochovalo do současnosti. Symbolem města je 81 metrů vysoká **Černá věž** a barokní jezuitský kostel na náměstí. Pod ním se nacházejí známé klatovské **katakomy** s mumifikovanými těly členů jezuitského řádu.

VIMPERK

„brána Šumavy“ pod Boubínem v údolí řeky Volyňky, sídlo **správy NP Šumava**. Od poloviny 13. století zde hrad střežil Zlatou stezku. Na jeho místě byl vybudován roku 1624 **renesanční zámek**. Osaď pod hradem se postupně rozrůstala a v roce **1479** byl Vimperk opevněn a povýšen na **město**. Existovala zde dlouhá **tiskařská** a **sklářská tradice**, první knihy tu byly vytištěny brzy po vynálezu knihtisku, výroba skla probíhala ještě koncem 20. století.

Vimperk – kdysi jedna z cílových stanic Zlaté stezky

Klatovy – náměstí dominují Černá věž a věže barokního kostela Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce

DALŠÍ MĚSTA A OBCE

ANNÍN

obec s dlouhou **sklářskou tradicí** (prvenství ve výrobě rubínového skla, první použití elektrické tavné pece). V současnosti zdejší sklárna produkuje vyhlášený **olovnatý křišťál**. Na nedalekém vrchu **Mouřenci** stojí přibližně od roku 1230 románský **kostel svatého Mořice**. K němu přiléhá hřbitov a kostnice.

ANTÝGL

krásná ukázka typické **šumavské architektury** – dřevěná usedlost (dvorec) z 18. století, osídlený kdysi tzv. **králováky**. Po několik století zde fungovala **sklárna**, jež dala místu zřejmě název – „ein Tiegel“, neboli jedna pánev, přeneseně jedna sklářská pec, huť.

BOROVÁ LADA

vznikla na konci 18. století jako dřevorubecká osada. Proslulá byla zdejší **výroba kolomazi**, fungoval zde **hamr** a několik

mlýnů. Do roku 1945 se obec jmenovala Ferchenhaid, později Bříza a až od roku 1948 Borová Lada.

BŘEZNÍK

z bývalé osady se do dnešních dnů dochovala pouze **hájenka** z roku 1856, dějiště Klostermannova románu **Ze světa lesních samot**. Ve zrekonstruované hájovně je dnes **informační centrum** a sezónní **pohostinství**. Je odsud nádherný výhled do údolí Luzenského potoka s kamenitým vrcholem Luzného na obzoru. *Přístup od Modravy.*

ČACHROV

romanticky položená ves s **gotickou tvrzí** z konce 14. století (od roku 1540 opuštěnou) a s **kostelem svatého Václava**, připomínaným již v roce 1352. Po mnoho století (1380 až 1943) měla obec i vlastní pivovar.

Víte, že...

...o vesničce **Dobrá** se s oblibou žertem říká, že „*husy se zde pečou pouze po jedné straně*“. Až do Dobré na Šumavě zavítáte, pochopíte proč. Ves má totiž velmi kuriózní dispozici. Všechny 33 domů (s výjimkou bývalé školy a kaple) lemuje v délce přes dva kilometry silnice, procházející obcí, pouze při jednom jejím okraji.

DOBRÁ NA ŠUMAVĚ

ves v NP Šumava na úpatí hory Stožec (1 065 m n. m.). Založena roku 1816 jako **sídlo dřevařů**, dnes již převážně rekreační osada. Dochovaný soubor **roubených lidových stavení** je chráněn jako památková zóna. *Přístup např. ze Stožce, či vlakem na trati Č. Budějovice – Volary.*

FILIPOVA HUŤ

nejvýše položené sídlo v ČR. Obec v nadmořské výšce **1 093 m** vznikla při někdejší **sklárně** a byla pojmenována po majiteli panství **Filipu Kinském**. Kulturní památkou je díky svému dochovanému zvýšenému nájezdu do stodoly u venkovské usedlosti ev. č. 2.

HARTMANICE

horské městečko na někdejší Březnické obchodní stezce. Kdysi těžba zlata, později početná **židovská komunita**. K pamětihodnostem náleží kostel svatě

Kateřiny a zrekonstruovaná **Horská synagoga** z roku 1884, sloužící dnes kulturním účelům. V nedaleké **Dobré Vodě** je Muzeum Dr. Šimona Adlera.

HORNÍ PLANÁ

turistické a rekreační centrum na levém břehu Lipenské nádrže, rodiště literáta **Adalberta Stiftera**. **Přívóz** na druhý břeh jezera. Na protáhlém svažitém náměstí stojí cenná budova radnice a také kostel, přebudovaný koncem 18. století.

HORSKÁ KVILDA

obec sestávající z několika desítek roztroušených stavení v oblasti **šumavských Plání** ve výšce 1 075 m n. m. Zajímavostí tohoto místa jsou silné až extrémní mrazy během zimy. Pod nulu zde teplota někdy klesá i při vyjasnění v létě. Slovo „Horská“ v názvu značí historickou příslušnost k městu **Kašperské Hory**.

Horní Planá se po napuštění Lipna v roce 1959 ocitla na břehu jezera

CHVALŠINY

obec známá především jako rodiště projektanta a stavitele Schwarzenberského plavebního kanálu **Josefa Rosenauera** (1735–1804). Jemu a jeho dílu je věnována i expozice místního **muzea** v budově bývalé radnice. (více na straně 15). Další pamětihodností Chvalšín, jež jsou poprvé zmiňovány ve 13. století, je pozdně gotický **kostel svatě Máří Magdalény**.

JAVORNÁ

pamětihodností a nezapomenutelnou siluetou obce je barokní **kostel svatě Anny** z roku 1698 se dvěma charakteristickými věžemi krytými šindelem.

JELENÍ VRCHY

kdysi osada dřevařů, založená roku 1794. Nedaleko **portál tunelu Schwarzenberského plavebního kanálu**, o něco výše zásobárna vody pro kanál – Jelení

Chvalšín – gotický kostel sv. Máří Magdalény

jezírko a ústí tzv. **Jeleního smyku**. Plavebnímu kanálu je věnována expozice v domě čp. 13. V obci se každoročně v létě konají **ukázky plavení dříví**.

Víte, že...

Hrad Kašperk založil v roce 1356 Karel IV. na ochranu zdejších zlatých dolů, hranice s Bavorskem a Zlaté stezky. Kašperk je tak typickým příkladem hradního stavitelství doby Karla IV. Unikátní je střecha západní věže vystavěná z tvarově atypických cihel starých přes 650 let. Mimo úchvatných výhledů do kraje z oken věže čekají na návštěvníky dva tematicky zaměřené prohlídkové okruhy. Bohatý je celoroční kulturní program na hradě – divadelní představení, šermířská vystoupení, noční a zimní prohlídky aj.

www.kasperk.cz

KAŠPERSKÉ HORY

nejvýše položené gotické město v Čechách (740 m n. m.) a přirozené centrum střední Šumavy. V pol. 14. stol. se zde rozvinula hlubinná **těžba zlata**. Dominantou náměstí je gotický **kostel sv. Markéty** z pol. 14. století, na západní straně náměstí stojí barokně upravená renesanční **radnice**. Nejstarší stavbou v okolí je **bazilika sv. Mikuláše** z přelomu 13. a 14. století

s přilehlým hřbitovem a kaplí. Na Šibeničním vrchu nad městem najdeme kamenný pranýř z roku 1630. Tři kilometry severně od města se nad krajinou vypíná gotický **hrad Kašperk**.

KUBOVA HUŤ

rekreační centrum (lyžování, turistika). Horská obec známá vůbec **nejvýše položenou železniční stanicí** v České republice (995 m n. m.).

KVILDA

nejvýše položená obec v ČR (1 062 m n. m.), založena jako **dřevařská osada** v 16. století. Až do roku 1945 téměř výhradně německé obyvatelstvo. Centrum letní i zimní turistiky, nedaleko na svahu Černé hory **pramen Vltavy**. Kostel svatého Štěpána s typickou šindelovou krytinou.

Kvilda

Rechle v **Lenoře** sloužila k počítání plaveného dřeva po Vltavě. Dřevěná část je nově vybudovaná.

LENORA

jedna z nejmladších obcí na Šumavě, založená při slavné **sklárně** roku 1834. Původní název zněl Eleonorenhain. V obci najdeme sklářské muzeum, historickou (stále funkční) veřejnou **pec na chleba** z 1. poloviny 19. století a krytou dřevěnou lávku přes Teplou Vltavu, tzv. **rechli**, sloužící kdysi k zachycování a počítání plaveného dříví.

MODRAVA

vyhlášená rekreační a **turistická oblast** a východiště **turistických tras**. Leží obklopena slatěmi na soutoku tří potoků (Modravského, Roklanského a Filipohutského), z nichž vzniká řeka **Vydra**. Modrava je poprvé připomínána roku 1614 jako rybářská osada na hojně zarybněném Modravském potoce. Dominantami jsou hrázďená budova slavné Bienertovy pily na rezonanční dřevo a známá turistická **Klostermannova chata** z roku 1924.

NOVÁ PEC

rozvíjející se letovisko na začátku Lipenského jezera, výchozí bod mnoha **turistických tras** – k Plešnému jezeru, ke Schwarzenberskému kanálu apod.

NOVÉ ÚDOLÍ

Kdysi frekventovanou pohraniční osadu dnes sice připomínají jen budovy někdejší celnice, malého nádraží a jedna dochovaná chalupa, nicméně i v současnosti je Nové Údolí vyhledávaným **turistickým cílem** – je totiž ideálním výchozím bodem nádherných šumavských túr, mj. na Třístoličnick, Trojmezí, Plechý či Plešné jezero. Pěkná je i nenáročná vycházka do bavorského městečka **Haidmühle**, které je od sud vzdálené cca 1 km. Turistickému ruchu zde napomáhá železnice – jde o konečnou stanici trati z Černého Kříže resp. z Č. Budějovic. Po výstupu z vlaku si nepochybně všimnete malého **muzea** pošumavských lokálků a historie Nového Údolí, které je umístěno stylově v jednom ze starých vagonů a určitě stojí za návštěvu.

www.noveudoli.eu

Modrava – Klostermannova chata

Sušice – město na zlatonosné řece Otavě

PRÁŠILY

kdysi sklářská osada, po zániku skláren v souvislosti s vybudováním **Vchynicko-tetovského kanálu** se přeměnila na dřevařskou obec. Od roku 1918 počátek výroby papíru. V roce 1952 se Prášíly staly součástí **vojenského újezdu**

a byly téměř vysídleny, mnoho okolních usedlostí zcela zaniklo. Opětná přeměna ve vyhledávaný cíl turistů nastala až v 90. letech 20. století po zrušení vojenského prostoru.

Víte, že...

Několik letních prázdnin strávil v **Prášilech** i grafik, spisovatel a knihaiž **Josef Váchal**. Váchal ze zdejší papírny odebíral ruční papír pro své grafické listy. Na Prášilech také shromáždil nejrůznější báje, pověsti a pohádky, jež potom vydal ve velkorysém výpravném knize **Šumava umírající a romantická**. Knihu Váchal vysázel během tří let z vlastnoručně ulitých liter a vydal v roce **1931 vlastním nákladem** v počtu jedenácti číslovaných exemplářů (jeden z nich je v muzeu v Kašperských Horách). Kniha s prózou, básněmi a se 74 nádhernými barevnými **dřevořezy** váží okolo **16 kg** a je po slavné Ďáblově bibli největší a nejvýpravnější knihou, jaká u nás kdy vyšla. Její cena činila 15 000 korun, dnešní hodnota je odhadována na miliony Kč.

*Obálka knihy Josefa Váchala
Šumava umírající a romantická*

REJŠTEJN

městečko při soutoku Otavy a Losenice na hranici národního parku, v minulosti **těžba zlata**, později **sklářská výroba** (huť Klášterský Mlýn firmy Johann Löt). Secesní **vila Maxe Spauna**, majitele sklárny. Barokní kostel svatého Bartoloměje. Zdejší hřbitov je místem odpočinku předků spisovatele Karla Klostermanna.

STACHY

kdysi tzv. **královácká rychta**, jejíž obyvatelstvo bylo poddané přímo králi. Obec je známa svou miniaturní **mykologickou rezervací** na náměstí. Od roku 2003 sídlí ve Stachách Pošumavské hasičské muzeum. www.hasickemuzeumstachy.cz

SUŠICE

město na **Otavě**, proslulé v nedávné minulosti papírenským a dřevozpracujícím

průmyslem, proslulá **výroba zápalek** (SOLO Sušice). Město založené Přemyslem Otakarem II. roku 1273 se rozvíjelo díky výhodné poloze na obchodní Zlaté stezce. Historické jádro Sušice okolo náměstí s radnicí je městskou památkovou zónou. Přímou nad městem se vypíná 845 m vysoký vrch **Svatobor** s kamennou rozhlednou a s turistickou chatou.

SRNÍ

významné **centrum letní i zimní turistiky**, ležící vysoko nad údolím Vydry. Jako mnoho šumavských obcí bylo založeno dřevaři na přelomu 17. a 18. století. **Kostel Nejsvětější Trojice** má podobně jako další kostely v oblasti stěny kryté šindelem. Rozvoji Srní v minulosti napomohlo vybudování **Vchynicko-tetovského plavebního kanálu** v letech 1799–1801.

Víte, že...

Stožec – pytlácká bitva v roce 1850

V únoru roku 1850 došlo ve Stožci k pozoruhodné události, když bavorští pytláci zaútočili na obec a na zdejší lesní personál. Lesníci se zabarikádovali v hotelu Pstruh, kde čelili přesile několika desítek útočníků. Výsledkem přestřelky bylo několik usmrcených osob a mnoho zraněných. Pozůstatky bitvy, střely zavrtané do trámů stavení, byly nacházeny ještě při rekonstrukci budovy ve 30. letech 20. století.

Víte, že...

... **Menhart**, syn Jana z Hradce, ukrýval v 15. století na hradě **Velhartice** české **korunovační klenoty**. Měl k nim přístup z titulu své funkce nejvyšší purkrabího Království českého a svým činem chtěl znemožnit korunovaci **Jiřího z Poděbrad** českým králem.

Hrad Velhartice nabízí dva **prohlídkové okruhy**:

Gotický hrad (historie a stavební vývoj hradu od 13. do 16. století, hradní cisterna, sklepy, Rajský palác, kamenný most, věž Putna). Okruh **Renesanční zámek** (renesanční interiéry a život šlechty v polovině 17. století). Okruhy jsou otevřeny od 10 do 17 hodin, délka je 50 resp. 40 minut. **Venkovní prostory** horního a spodního nádvoří jsou přístupné bez průvodce, stejně jako **skanzen lidové architektury** v přehradě.

www.hrad-velhartice.cz

STOŽEC

— další z původně dřevařských osad dosáhla největšího rozkvětu na počátku 20. století, kdy byla spojena železnicí s Českými Budějovicemi a s městy v sousedním Bavorsku. V minulosti **pila** na kvalitní a žádané rezonanční dřevo. Nejznámější pamětihodností je nedaleká dřevěná kaple Panny Marie, známá jako **Stožecká kaple**. Vznikla v 18. století nad údajně **léčivým pramenem**, po 2. světové válce chátrala a v 50. letech byla stržena. Od roku **1988** stojí na stejném místě její věrná kopie. *Příjezd např. vlakem Č. Budějovice – Nové Údolí.*

VELHARTICE

— na skalním ostrohu nad říčkou **Ostružnou** byl ve 13. století vybudován hrad, jenž byl později rozšiřován a opevňován. Kromě pánů z Velhartic patřil k jeho majitelům později i **Zdeněk Lev z Rožmitálu**. Charakteristickou součástí hradu je mohutný obranný kamenný most se čtyřmi lomenými oblouky.

VOLARY

— město na hranici NP Šumava v kotlině Teplé Vltavy vzniklo jako zastávka obchodníků na Zlaté stezce. Pozůstatkem po pozdějších kolonizátorech ze Štýrska a Tyrolska bylo velké množství **dřevěných domů** tzv. **volarského typu**, pro které byly Volary nazývány „největším dřevěným městem Evropy“. Ačkoli byla

Zadov – letní pohled na lyžařský areál

většina stavení zničena při velkém **požáru** roku 1863, několik z nich stojí ve Volarech dodnes. V květnu roku 1945 prošel městem neblaze proslulý 310 km dlouhý **Pochod smrti** z koncentračního tábora Helmbrechts.

ZADOV

— obec na svazích hory **Churáňov**, jedno z nejvýznamnějších center **zimních sportů** na Šumavě. Prvními osadníky byli dřevaři a skláři v polovině 18. století. Lyžařský areál Zadov–Churáňov nabízí sjezdové terény a běžecký lyžařský stadion s navazujícími upravovanými tratěmi v okolí. Roku 1952 byla na vrcholu Churáňova zřízena **meteorologická stanice**.

ŽELEZNÁ RUDA

— jedno z největších středisek **zimní rekreace a sportů** v západních Čechách. Obec vznikla v 1. polovině 16. století, kdy zde byla **tavírna železné rudy** (odtud název). Východiště k mnoha cílům letní turistiky – Černé a Čertovo jezero aj. Známostí dominantou města je široká kopule barokního **kostela Panny Marie Pomocné z Hvězdy**, vybudovaného

*Kostel Panny Marie Pomocné z Hvězdy v **Železné Rudě** byl vystavěn v letech 1729 až 1732*

***Dřevěný dům** se širokou střechou chrání veškeré hospodářství býval typickou šumavskou stavbou. Dodnes se takové domy dochovaly ve **Volarech** a okolí (v obci Dobrá – viz str. 20), proto se pro tento typ lidové architektury, pocházející původně z Tyrolska, vžil název **volarský dům**.*

na hvězdicovém půdorysu v 18. století. Ve vile Kryštofa Abela, někdejšího majitele železnorudské sklárny, sídlí **Muzeum Šumavy** s expozicí skla, historického nábytku, hamernictví aj.

OBEC STACHY

Obec Stachy se nachází v okrese Prachatice, kraj Jihočeský. Leží ve Stašské kotlině mezi **Javorníkem** a **Churáňovem** v nadmořské výšce 738 m n. m. a dělí se na tři části – **Stachy, Jaroškov** a **Úbislav**.

Stachy jsou územně velmi rozsáhlou obcí, což je také důsledek osídlení a územního uspořádání v minulosti.

Najdeme zde osady Jaroškov, Šebestov, Úbislav, Jáchymov, Krousov, Michalov, Kůsov, Řihov, Zadov, Jirkalov a Bláhov. Stachy byly do roku 1848 sídlem jedné z 8 královských rychet Královského hvozdu s převahou českého obyvatelstva. V obci najdeme základní školu, základní uměleckou školu, mateřskou školu, poštu, zdravotní středisko, chirurgickou ambulanci, knihovnu a informační centrum.

V roce 1995 byly Stachy vyhlášeny vesnickou památkovou rezervací.

V současné době zde žije 1 145 obyvatel (k 1. 1. 2024).

Obec Stachy

Stachy 200, 384 73 Stachy

+420 388 428 304

obecstachy@stachy.net

www.stachy.net

ZDÍKOV

Obec Zdíkov se nachází 8 km západně od Vimperka. Poprvé je zmiňována roku 1318. Zdíkov je vyhledávaným rekreačním střediskem. V obci se nachází budova bývalého **zámku**, který vznikl rozsáhlou přestavbou renesanční tvrze v 2. pol. 19. století. Tato úprava byla provedena za posledních majitelů Velkozdíkovského panství, Thun-Hohensteinů. Dnes je zámecký areál využíván jako hotel. V obci jsou další zajímavé pamětihodnosti:

kostel sv. Ludmily, pošumavská **lidová architektura** nebo **kaple „U Lizu“**, která je zasvěcena Narození Panny Marie. Ve **Zdíkovci** (část Zdíkova) stojí významná raně gotická památka ze 13. století – farní **kostel svatého Petra a Pavla**.

Obec Zdíkov

Zdíkov 215, 384 72 Zdíkov

+420 388 426 715, zdikov@zdikov.cz

www.zdikov.cz

Náš TIP

ZOOLOGICKÝ
PROGRAM

www.npsumava.cz

NEJVĚTŠÍ SOVÍ VOLIÉRA V ČR

V **Borových Ladech** v informačním centru Bubo Bubo se sovami voliérami spatříte poletovat na dvacet různých sov, které byste jinak těžko spatřili ve volné přírodě. Uvidíte zde mj. sovu pálenou, výra velkého, kalouse ušatého, puštíka bělavého či obecného, a další druhy.

Vstup ZDARMA!

V areálu je připraveno dětské hřiště pro nejmenší a rovněž dva kotce pro psy návštěvníků.

Otevírací doba (květen–září):

pondělí – zavřeno
úterý – neděle: 10.00 – 16.30 hod.

Informační centrum Bubo Bubo

Borová Lada

www.npsumava.cz

Kaplička nedaleko Borových Lad

BOROVÁ LADA

Borová Lada jsou malou šumavskou obcí ležící na Teplé Vltavě na hranici NP Šumava. Významným místem poblíž obce je **Chalupská slat, rašeliníště s jezírkem** a plovoucími ostrůvky, které je největší svého druhu v Čechách. Dalšími významnými místy jsou **Knížecí Pláně, Soví voliéry, kaple sv. Anny s křížovou cestou** či **rybí líheň**.

Léto v Borových Ladech je ideální pro pěší turisty, cyklisty či houbaře. V zimní sezóně jsou najížďeny běžecké stopy.

Obec provozuje **tenisové kurty**, které mají multifunkční využití. Nachází se zde několik dětských hřišť a rybník. V obci je nainstalována dobíjecí stanice pro elektromobilitu.

Na své si přijdou kempři, kteří mohou využít Veřejné tábořiště Zahrádky – krásný přírodní kemp pro nenáročné.

Obec Borová Lada

Borová Lada 38

384 92 Borová Lada

+420 388 434 021,

+420 724 187 016

borovalada@sumavanet.cz

www.borova-lada.cz

OBEC SRNÍ

Horská obec Srní (německy Rehberg) je významným rekreačním střediskem, které leží nad údolím řeky Vydry a Křemelné v centru národního parku.

Původně dřevorubecká osada, založená v roce 1726, odvozuje název od hojného výskytu srnčí zvěře. Zdejší obyvatelé byli nejen zručnými dřevaři, ale také chránili zemské hranice nebo pracovali ve sklárnách. V okolí stávaly vodní mlýny a hamry. V obci jsou dochované typické horské roubené chalupy. **Kostel Nejsvětější Trojice** pochází z roku 1805 a má nádvětnou stranu krytou šindelem. K zajímavostem patří „zázračné“ místo nazývané podle kaple, která tu stávala, **Hauswaldská kaple** – tzv. malé Lurdy. Je sem přiveden pramen s léčivou vodou.

Vyhledávanou atrakcí v rámci celé Šumavy je Návštěvnícké centrum Srní – **výběh s vlky**. Divoké šelmy můžete pozorovat z 300 m dlouhé lávky umístěné nad výběhem, který má rozlohu 3 ha. Ze Srní vede k výběhu pohodlná lesní pěšina, které měří asi 2 km.

Další zajímavosti v okolí:

Čeňkova Pila, Vchynicko–Tetovský plavební kanál, královácký dvorec Antýgl, naučná stezka Povydrí.

Obecní úřad Srní

Srní 113
341 92 Kašperské Hory
+420 376 599 281
+420 721 747 634
ousrni@tiscali.cz
www.sumava.net/ousrni/

1

Náš TIP

MUZEUM ŠUMAVY

Zajímá vás historie a chcete lépe poznat život v regionu? Navštivte Muzeum Šumavy! Muzeum sdružuje původní městská muzea v **Sušici**, v **Kašperských Horách** a v **Železném Rudě**, ke kterým přibýlo muzeum v **Dobré Vodě**.

- **MUZEUM ŠUMAVY V SUŠICI (1)**
seznamuje návštěvníky především s historií **sirkařské výroby**. Ojedinelá je sbírka **cínového nádobí** a také sbírka **betlém**, instalovaný v muzeu v roce 2004.
- **MUZEUM ŠUMAVY V KAŠPERSKÝCH HORÁCH (2)**
nabízí cenný soubor **pozdě gotických plastik** z přelomu 15.–16. století (mj. dřevorezby Mistra Oplakávání ze Zvíkova), kolekci **šumavského skla**, předměty lidového umění.
- **MUZEUM ŠUMAVY ŽELEZNÁ RUDA (3)**
představuje expozici věnovanou šumavskému sklu. Její základ pochází z rodinného majetku a rodinných sbírek **sklářského rodu Abele**. Expozice **hamernictví** seznamuje se starými šumavskými hamry.
- **MUZEUM DR. ŠIMONA ADLERA (4)**
připomíná židovského historika a rabína, který se stal v roce 1944 obětí holokaustu. Expozice vypovídá také o židovské kultuře v regionu.

2

3

4

Muzeum Šumavy Sušice
nám. Svobody 40, 342 01 Sušice
+420 376 528 850
+420 376 555 195
info@muzeumsumavy.cz
www.muzeumsumavy.cz

Prachatice

PRACHATICE

Město, ležící v malebném podhůří Šumavy, se může pochlubit nádherným **renesančním jádrem**, jehož ulice jsou lemovány řadou bohatě zdobených domů. Historická část města je živým svědectvím středověké obchodní křižovatky na **Zlaté stezce**. Mezi nejvýznamnější památky patří **Stará radnice**, **Husův dům**, dochované části městského opevnění s **Dolní bránou**, gotický **kostel sv. Jakuba Většího** nebo **kostel svatých apoštolů Petra a Pavla**, který byl původně vystaven v románském slohu.

Pro všechny milovníky přírody a výletů nabízí okolní krajina široké možnosti. Můžete se například vydat na **horu Libín**, kde na vás čeká malebná rozhledna s úchvatnými výhledy. Další skvělou volbou je **Areál lesních her**, který je ideálním místem pro rodiny s dětmi a poskytuje zábavu, poučení a relax v krásném přírodním prostředí. Prachatice jsou také rodným městem **Jana Nepomuka Neumanna**, významného misionáře v Americe, biskupa ve Filadelfii a zakladatele škol a kostelů, který byl v roce 1977 prohlášen svatým.

Informační centrum Prachatice

Velké náměstí 1, 383 01 Prachatice
tel.: 388 607 574
infocentrum@prachatice.cz
www.kisprachatice.cz
visit.prachatice.eu

MĚSTYS STRÁŽNÝ

Městys Strážný (viz str. 11) leží na státní hranici s německou spolkovou zemí Bavorsko. Bohatá historie (první písemná zmínka je z roku 1359) úzce souvisí s polohou na vimperské větvi **Zlaté stezky** a s **hradem Kunžvart**, který stezku v těchto místech po staletí střežil. Po hradu se osada i jmenovala – až od konce 50. let 20. století se městečko nazývá Strážný. V té době ale význam obce upadal, protože po válce bylo německé obyvatelstvo vystěhováno a po roce 1948 byla hranice uzavřena. Význam městyse Strážný začal znovu narůstat po roce 1989, kdy se stává opět frekventovaným hraničním přechodem a zároveň východiskem pro poznávání **NP Šumava** i vyhledávaným místem pro trávení **zimní nebo letní dovolené**.

Tipy a zajímavosti:

- druhá nejvýše položená zřícenina hradu v ČR
- keltské památky
- kaple Panny Marie na Kamenném vrchu
- nejstarší sypaná hráz Evropy
- stráženské rašeliniště
- skiareál Strážný
- obecní penzion a pension Fara
- rybárna – místní chov pstruha
- jelení farma – místní chov jelenovitých
- lyžování, běžky, cyklotrasy a turistické stezky
- v místě, turistika, houbaření, ...

Městys Strážný

Strážný 23, 384 43 Strážný
+420 734 620 623
+420 730 152 582 (infocentrum)
www.strazny.cz

Chalupská slat' – největší rašelininné jezírko v ČR (1,3 ha)

PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI

SLATĚ

Jinak též **rašeliníště** nebo **blata**. Vznikla před cca 9 až 10 tisíci lety. Jde o trvale zamokřené terénní sníženiny, v jejichž spodních vrstvách se bez přístupu vzduchu rozkládají odumřelé části rostlin, čímž vzniká rašelina. Existují dva základní typy rašeliníšť: **náhorní** (vrchovištní) a **údolní**. Pro rašeliníště jsou typické dřeviny nízkého vzrůstu, např. **borovice blatka**, borovice rašelinná (kleč), bříza trpasličí aj. Z rostlin je nejznámější masožravá **rosnatka okrouhlostá** a **suchočypýr pochvatý**.

VÝZNAMNÁ RAŠELINIŠTĚ

Mrtvý Luh – rozsáhlé rašeliníště (394 ha) nad soutokem Teplé a Studené Vltavy. Mocnost rašeliny zde dosahuje až 7 metrů. Charakteristické jsou osamocně stojící uschlé stromy, zničené kdysi požárem. Rezervace **není přístupná**, lze jí pouze proplouvat po hladině Teplé Vltavy.

Tříjezerní slat' – vrchovištní rašeliníště, pojmenované podle **tří rašelinových jezírek**. Vede jím naučná stezka po poválovém chodníčku. *Přístup z Modrav, Antýglu, Srní.*

Jezerní slat' – rozlehlé rašeliníště (více než 100 ha) mezi **Kvildou** a **Horskou Kvildou**. Jedno z nejstudenějších míst v ČR. Z dřevěné **vyhlídkové věže** na kraji rašeliníště je pěkný výhled na slat' a na horu Sokol. *Přístup od Kvildy resp. H. Kvildy.*

Chalupská slat' – rašeliníště s jezírkem, k němuž lze dojít po 250 m dlouhém poválovém chodníčku. Roste zde vzácná **rosnatka okrouhlostá**. *Přístup od parkoviště u Borových Lad.*

Jezerní slat'

Soutok Studené a Teplé Vltavy

VODNÍ TOKY

Na svahu Černé hory (1 315 m n. m.) pramení **Teplá Vltava**, jež se u Černého Kříže spojuje se **Studenou Vltavou**. Tok nese dále jméno Vltava. Studená Vltava se rodí v Bavorsku pod horou Haidel. Na severním svahu hory Pancíř (1 214 m n. m.) má pramen **Křemelná**, která po soutoku s Vydrou u Čeňkovy pily vytváří **Otavu**. Ve stráních Pancíře má svůj počátek také **Úhlava**. **Vydra** vzniká u Modravý soutokem **Modravského, Filipohuťského a Roklanského potoka**. Na Šumavě dále pramení na úbočí Světlé hory řeka **Volyňka**.

Roklanský potok

Víte, že...

...šumění vody na **soutoku Vydry s Křemelnou** prý inspirovalo **Bedřicha Smetanu** k napsání symfonické básně **Vltava**. Zda tomu tak opravdu bylo, se už asi nedozvíme. Jisté ale je, že skladatel pobýval na **Čeňkově Pile** v létě roku 1867 a zasadil na břehu řeky strom, který zde jako tzv. **Smetanův smrk** roste dodnes.

Před soutokem protéká Teplá Vltava přísně chráněným územím

Čertovo jezero, v pozadí Velký Javor
(1 456 m n. m., Großer Arber)

LEDOVCOVÁ JEZERA

Četné **ledovce**, pokrývající na konci třetihor šumavská úbočí, před sebou hrnuly do údolí kámen a štěrk. Tím se vytvořily tzv. **morény**, hráze, které zadržely vodu z tajícího ledu, čímž vznikla šumavská **ledovcová jezera**.

Černé jezero – největší a nejhlubší šumavské jezero. Leží v nadm. výšce **1 008 m**, má rozlohu **18,8 ha** a je hluboké **40 m**. Voda z jezera pohání turbínu hydroelektrárny v Hamrech. Kvůli provozu elektrárny, vybudované v roce 1929, byla hráz jezera uměle zvýšena a zpevněna. *Přístup ze Špičáckého sedla u Železné Rudy.*

Černé jezero

Víte, že...

...v roce **1964** vylovili potápěči ze dna **Černého jezera bedny s tajnými dokumenty**. Mělo se jednat o *nacistické seznamy spolupracovníků gestapa za II. světové války. Akce probíhala za účasti štábu Československé televize, ve skutečnosti se však jednalo o připravenou **provokaci Státní bezpečnosti** s krycím názvem **Neptun**.*

Čertovo jezero – vzdáleno vzdušnou čarou 1,5 km od Černého jezera, jeho nadm. výška je **1 027 m**, plocha **10,7 ha**, největší hloubka **35 m**. Mezi Čertovým a nedalekým Černým jezerem probíhá po hřebeni Jezerní hory hranice hlavního evropského rozvodí.

Plešné jezero – nadm. výška **1 087 m**, plocha **7,6 ha** a max. hloubka **19 m**. Na vyhlídce ve svahu nad jezerem památník spisovatele **Adalberta Stiftera**. Na břehu jezera stály v průběhu let tři různé budovy, později vždy stržené (tu-

Velké Javorské jezero
(Großer Arbersee, Bavorsko)

ristická chata, budova lesníků, objekt pohraniční stráže). Voda z jezera v minulosti napájela **Schwarzenberský plavební kanál**. *Přístup z Nové Pece či Jeleních Vrchů.*

Jezero Laka – dříve nazývané Mlaka či Pleso. Nejmenší ze všech šumavských jezer (**2,6 ha**) leží v nadmořské výšce **1 085,3 m** a jeho maximální hloubka je **3 m**. Na hladině plují rašelinové ostrůvky. *Přístup od Nové Hůrky.*

Prášílské jezero – nadm. výška **1 080 m**, plocha **3,91 ha**, maximální hloubka dosahuje **15 m**. Hráz jezera byla v minulosti zvýšena kvůli plavení dřeva. *Přístup od Prášíl.*

LEDOVCOVÁ JEZERA V BAVORSKU

Roklanské jezero (Rachelsee) – jezero na východním úpatí Velkého Roklanu v NP Bavorský les, nadm. výška **1 071 m**, plocha **5,7 ha**, maximální hloubka **13 m**. Okolo jezera vedou dvě **naучné stezky**: Eiszeit a Urwald. *Přístupné pouze z německé strany z parkoviště v Lindenu.*

Roklanské jezero (Rachelsee)

Velké Javorské jezero (Großer Arbersee) – leží na svahu Velkého Javoru, nejvyšší hory Bavorského lesa, v nadmořské výšce **935 m**. Plocha **7,7 ha**, největší hloubka **16 m**. Velmi frekventovaný turistický cíl – půjčovna loděk a přímo na břehu velkokapacitní restaurace. *Přístup ze silnice Bayerisch Eisenstein – Zwiesel.*

Malé Javorské jezero (Kleiner Arbersee) – vyznačuje se rašelinným dnem a plovoucími ostrůvky. Má nadmořskou výšku **918 m**, plochu **9,4 ha** a jeho největší hloubka dosahuje **9 m**. *Přístup ze sedla Brennes (SRN).*

Velký Javor (1 456 m n. m.)

KOPCE A VRCHOLY

Plechý (Plöckenstein) (1 378 m n. m.) – **nejvyšší vrchol české části Šumavy**, na jeho úpatí leží ledovcové Plešné jezero. *Přístup od jezera, resp. z Nového Údolí přes Trístoličník.*

Velký Javor (Großer Arber) (1 456 m n. m.) – **nejvyšší hora** celého pohoří a tzv. „král Bavorského lesa“. Leží v SRN, nedaleko **Bavorské Železné Rudy**. Na vrcholu přístupným **lanovkou** stojí

moderní turistická chata s restaurací, dvě bílé kopule ukrývají televizní vysílače a meteorologickou stanici. Velký Javor nabízí vynikající podmínky pro **lyžování**, konají se zde dokonce i závody Světového poháru ve sjezdu. *Přístup z Bavorské Železné Rudy (Bayerisch Eisenstein).*

Smrčina (Hochficht) (1 338 m n. m.) – nedaleko pod vrcholem prochází česko-rakouská hranice. Oblíbený a hojně navštěvovaný (lyžaři z ČR i z Rakouska) **lyžařský areál**.

Pancíř (1 214 m n. m.) – hora 5 km severovýchodně od Železné Rudy, s rozhlednou a horskou chatou z roku 1923. Vrchol je přístupný **sedáčkovou lanovkou** i po silnici a je proto vyhledávaným cílem cykloturistů. Pancíř leží na hlavním evropském rozvodí (hranice mezi úmořím Severního a Černého moře) a pramení pod ním tři řeky: **Úhlava**, **Křemelná** a **Řezná**, která se vlévá do Dunaje.

Ostrý (Großer Osser) (1 293 resp. 1 266 m n. m.) – pro svou charakteristickou siluetu nazývaný též „Prsa Matky

Hranice mezi Rakouskem, Německem a Českem u **Trojmezí**. Dále horská chata na **Trístoličníku** (Dreisesselberg), ležící na bavorské straně.

Boží“. Tvoří jej **dva skalnaté vrcholy** v Královském hvozdu na hranici ČR a SRN. Na vrcholu stával kdysi strážní hrad z 13. století, dodnes zde funguje **turistická chata** z roku 1897. *Přístupný z Hamrů.*

Poledník (1 315 m n. m.) – ze všech stran dobře viditelný hřeben cca 5 km od Práší. Bývalý vojenský objekt na vrcholu slouží dnes jako **rozhledna** s jedním z nejlepších šumavských výhledů. Ve srubu u paty věže je umístěno občerstvení a také **informační centrum** s expozicí věnovanou šumavské přírodě. *Přístupný od Práší.*

Roklan (Großer Rachel) (1 453 m n. m.) – **druhá nejvyšší šumavská hora**, vrchol opatřen velkým křížem, na úpatí dřevěná **Roklanská kaple**. *Přístupný od parkoviště ve Spiegelau (SRN).*

Luzný (Lusen) (1 373 m n. m.) – bezlesý, holý kuželovitý vrchol na česko-bavorské hranici, pokrytý **kamenným mořem**. *Přístup z parkoviště Lusenparkplatz, příjezd eko-autobusem Igelbus.*

Luzný (Lusen) 1 373 m n. m.

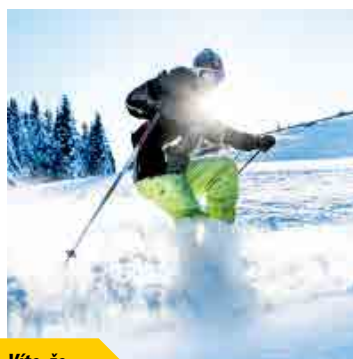

Výhledová věž na Poledníku (1 315 m n. m.)

Roklan (Großer Rachel) 1 453 m n. m.

Špičák (1 202 m n. m.) – vyhlášený lyžařský areál s více než **8 km sjezdovek**, 4sedačkovou lanovkou, několika vleky a **bikeparkem**. Pod horou vede druhý nejdelší **železniční tunel** v ČR (délka 1 747 m).

Víte, že...

...součástí lyžařského areálu na **Špičáku** (1 202 m n. m.) je **nejstrmější sjezdovka v ČR** – proslulé **Šance** www.sumava.spicak.cz

Třístoličník (Dreisesselberg)

(1 311 m n. m.) – vrchol s výraznými skalními útvary na hraničním hřebeni. Tři prohlubně na vršku jedné ze skalek připomínají „trůny“ – místo údajných společných sezení králů Rakouska, Bavorska a Čech. Odtud zřejmě pochází název hory. Na vrcholu na bavorské straně slouží turistům **hotel** a **restaurace**. **Přístup** pěšky z **Nového Údolí** (náročný výšlap) nebo po silnici z Bavorska.

Trojmezí (Bayer. Plöckenstein)

(1 361 m n. m.) – hora se dvěma vrcholy (jeden v ČR, druhý v Bavorsku). Nedaleko vrcholu **průsečík hranic ČR, SRN a Rakouska**, takzvané Trojmezí. **Přístup** od **Plechého** či **Třístoličníku**.

Trojmezí – trojboký hraniční kámen

Boubínský prales

DALŠÍ PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI

Bílá strž – **nejvyšší vodopád** „české“ Šumavy. Tvoří jej několik stupňů na toku Bílého potoka, nejmohutnější z nich je vysoký 7 m, **celká výška vodopádu** dosahuje **13 m**. **Přístup** po červené značce od Černého jezera.

Boubínský prales – komplex smíšeného (převážně smrky, jedle a buky) lesního porostu, ponechaný **samovolnému vývoji**. Některé stromy zde dosahují stáří až **600 let** a výšky okolo 50 metrů. Území o rozloze 150 ha bylo vyjmutο z běžného lesního hospodaření již v roce **1858**. Dnes má rezervace rozlohu **666 ha** a její nejcentnější jádro není veřejnosti přístupné. **Přístup** z Lenory či z parkoviště v Kaplici.

Sněžné jámy – na vedlejším vrcholu hory **Křemelné** (1 125 m n. m.) se poblíž hřebene nalézá několik pozůstatků po **těžbě zlata**. V těchto šachtách a jámách se až do letních měsíců udržuje nízká teplota a díky ní často i **zbytky sněhu** (odtud pojmenování). **Přístup** z Dobré Vody u Hartmanic.

Víte, že...

...**nejdeštěvším místem v ČR** (průměrně 1 550 mm srážek za rok) je **Luzenské údolí**. Jde o široké mělké údolí okolo Luzenského potoka v centrální části Šumavy, jež je zároveň biotopem přísně chráněného **tetřeva hlušce**. Na severní straně údolí ve stráni stojí myslivna na Březniku (Pürstling). Od ní se otevírá nádherný výhled do údolí potoka s vrcholem Luzného v dálí. **Přístup** z Modravy.

Víte, že...

Známý „**Král smrků**“ nebyl nejstarším stromem v oblasti Boubína. Dosud zde roste smrk starý 560 let, byla nalezena i jedle stará 578 let. Nejvyšším smrkem byl Wunderfichte s 61 m výšky. Roku 2015 byl nalezen nejstarší strom v karu Plešného jezera starý 623 let.

Rieslochfälle

Jezerní stěna – příkrá, tzv. závěrová stěna prohlubně (karu), v níž jsou zadrženy vody ledovcového **Plešného jezera**. Výška téměř kolmé stěny je **260 metrů**.

Rozvodí – rozcestí turistických tras na hřebeni mezi **Černým** a **Čertovým jezerem**. Hřeben tvoří hranici dvou evropských **úmoří**. *Přístup od Černého resp. Čertova jezera.*

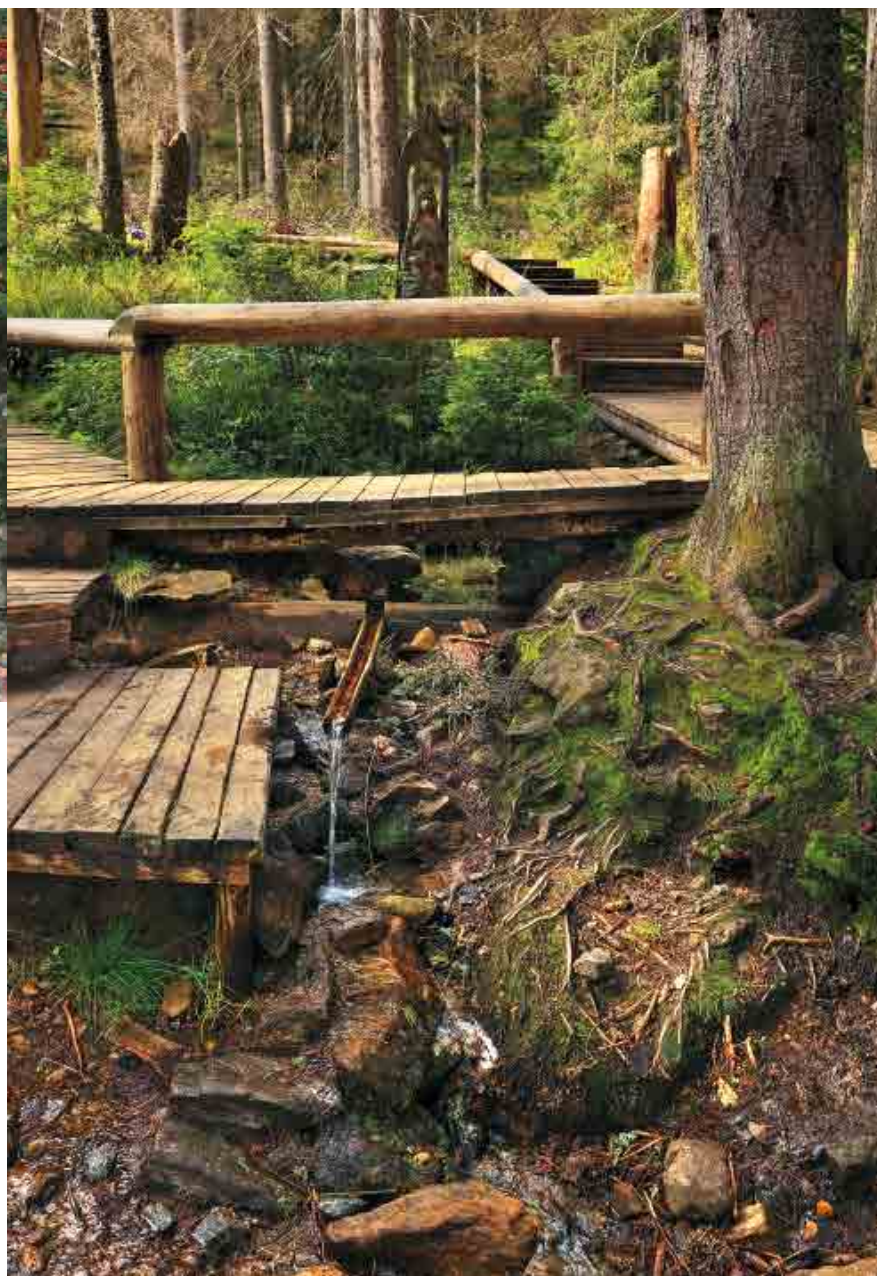

Turnerova chata nabízí v létě zajímavou atrakci – živou vydry ve výběhu

Prameny Vltavy – symbolický počátek „národní“ české řeky ve svahu **Černé hory** (1 315 m n. m.) u česko-německé hranice nedaleko **Kvildy**. Skutečný pramen leží o několik desítek metrů výše ve svahu. Voda zde vytéká z odvodňovací štolý středověkého důlního díla a vyznačuje se vysokým obsahem stříbra. Od 20. let 20. století zde stávala turistická chata, v šedesátých letech zlikvidována. *Přístup od Kvildy.*

Rieslochfälle – nejvyšší vodopády celé Šumavy najdeme v Bavorsku, severovýchodně od městečka Bodenmais. Kaskády s celkovou výškou **55 m** (nejvyšší stupeň měří 15 m) vznikly na potoce **Schwellbach** v soutěsce Riesloch. *Přístup po červené či po žluté značce od Velkého Javoru nebo od Bodenmais.*

Povydrří – k nejkrásnějším partiím Šumavy patří úsek **Vydry** mezi **Antýglem** a **Čeňkovou Pilou**. Řeka tu vytváří

Pramen Vltavy – zde začíná svůj tok 430 km dlouhá řeka Vltava

úchvatnou scénérii divokých peřejí (zejména za jarního tání) s vodními kaskádami, plnou mohutných balvanů, často s vymletými **obřími hrnci**. Srázy kaňonu lemují skalní útvary s **viklany** a četná **kamenná moře**. Pohodlná trasa nauč-

né stezky po pravém břehu seznamuje na 12 informačních tabulích s pozoruhodnostmi této přírodní rezervace. Odpočinek a občerstvení nabízí **Turnerova chata** přibližně v polovině trasy. *Přístup z Antýglu nebo Čeňkovy Pily.*

Schwarzenberský plavební kanál

TECHNICKÉ PAMÁTKY A DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI

Schwarzenberský plavební kanál

– velkolepé a důmyslné dílo inženýra **Rosenauera**, vybudované kvůli **dopravě palivového dříví** z oblasti Plechého do Dunaje a odtud do Vídně. Kanál vznikl v letech 1787–1789, je napájen vodami šumavských potoků a propojuje úmoří Severního a Černého moře. Jeho délka je **44 km**.

Viz str. 14–15.

Želnavský (Hefenkriegský) smyk

– uměle vybudované **vodní koryto**, spojující Schwarzenberský plavební kanál s Vltavou. Vybudován byl v roce 1887. Od roku 1891 se zde připlavené kmeny již nevázaly do vorů, ale překládaly na **železnici**.

Vchynicko–tetovský plavební kanál

– umělý vodní tok, propojující řeku Vydru

*Typický klenutý můstek přes
Vchynicko–tetovský plavební kanál*

a Křemelnou a sloužící jako **obchvat nesplavného úseku Vydry**. Vybudován byl v letech 1799–1801, zajišťoval dopravu palivového dříví (zejména po kalamitě na konci 18. století) do Šekerského potoka, po něm do Křemelné a dále do Vydry. Část kanálu slouží od roku 1942 pro zásobování akumulační vodní nádrže elektrárny Vydra. Dodnes

Čeňkova Pila – malá hydroelektrárna u soutoku Vydry a Křemelné

zachována řada typických **kamenných můstků** přes kanál. Dílo nese jméno po zaniklých obcích **Vchynice** a **Tetov**. *Přístup např. ze Srní.*

Čeňkova Pila – dosud funkční malá vodní elektrárna (technická památka) pod soutokem Vydry a Křemelné. Vznikla v roce **1912** přestavbou bývalé pily pražského podnikatele a mecenáše **Čeňka Bubeníčka** (1807–1888). O kousek dále proti proudu je mnohem větší elektrárna Vydra. *Přístup od Antýglu či po silnici Sušice Srní.*

Vodní elektrárna Vydra – hydroelektrárna u soutoku Vydry a Křemelné, od něhož se řeka dále nazývá Otava. Byla vybudovaná v letech 1937 až 1942. Na lopatky Francisovy turbíny je voda přiváděna z umělé **akumulační nádrže** na vrchu **Sedlo**. Pro napájení nádrže je využívána část Vchynicko–tetovského plavebního ka-

nálu. V elektrárně najdou návštěvníci expozici věnovanou šumavské vodní energetice.

Vodní elektrárna Černé jezero – první přečerpávací vodní elektrárna v Čechách, uvedená do provozu v roce 1930. Dolní nádrž, z níž se voda dříve čerpala zpět do Černého jezera (přečerpávací provoz je již ukončen), je vybudována v údolí na řece **Úhlavě** v Hamrech. Spád 240 m, výkon 1,5 MW.

*Tunel Schwarzenberského plavebního kanálu
u Jeleních Vrchů*

Rozhledna na Špičáku (1 202 m n. m.)

Víte, že...

... s myšlenkou postavit na **Javorníku** rozhlednu přišel spisovatel **Karel Klostermann** (1848–1923). Rozhledem z vrcholu byl natolik fascinován, že postupně získal pro tento záměr několik svých přátel a členů Klubu českých turistů. Ti se roku **1914** sešli na Javorníku, aby dojednali poslední podrobnosti výstavby. Shromážděné však zastihla zpráva o atentátu na následníka trůnu a o vyhlášené mobilizaci. Záměr se podařilo realizovat až v roce **1938**. Ani tento letopočet však nepřinesl nic dobrého – záhy byla těsně za rozhlednou vytyčena nová hranice okleštěného Československa. . .

ROZHLEDNY

Bolfánek u Chudenic – 45 m vysoká rozhledna z roku **1845** na vrchu kopce **Žďár** (587 m n. m.). Věž byla původně součástí **poutního kostela** (zbořen roku 1810).

Boubín – nejvýše položená rozhledna na Šumavě na vrcholu **Boubína** (1 362 m n. m.). **21 m** vysoká dřevěná konstrukce z roku 2005 s výhledem na téměř celé pohoří Šumavy. *Přístup z Kubovy Huti či z Lenory.*

Horní Planá – rozhledna Dobrá Voda (862 m n. m.) – 37 m vysoká rozhledna (otevřena roku 2021) nabízí výhled na lipenské jezero a okolí.

Libín u Prachatic (1 096 m n. m.)

Turistická chata s rozhlednou na Svatoboru

Javorník – Klostermannova rozhledna – původní **25 m** vysokou stavbu začaly v 70. letech 20. století přerušovat okolní smrky, čímž se rozhledna stala nefunkční. V roce 2003 byla důmyslnou vestavbou **zvýšena** na celkových **39 m** a od té doby znovu poskytuje nádherný výhled na pásmo Šumavy i do vnitrozemí. *Příjezd od Stach či od Vacova.*

Klet' – nejstarší kamenná rozhledna v Čechách (1825). Novogotická věž na vrcholu Kleti (1 084 m n. m.) nad **Českým Krumlovem**. Nově zrekonstruovaná turistická chata tamtéž. Výhled na oblast Budějovické pánve, na Lipensko, Prachaticko a za jasného počasí na **Alpy**. *Přístup od Č. Krumlova či sedačkovou lanovkou z Holubova.*

Libín u Prachatic (1 096 m n. m.) – bílá, z daleka viditelná válcová věž zbudovaná roku **1883** klubem **Šumavských turistů**, v roce 1994 zrekonstruovaná. Na vrcholu Libína stojí rovněž **turistická chata** s možností ubytování.

Mařský vrch u Vimperka (907 m n. m.) – pozoruhodná stavba z roku **1935**, kombinace **12 m** vysoké **hranolové věže** a malých **rotund** zasvěcených sv. Václavu. Pěkný výhled na řadu šumavských vrcholů.

Poledník – původně vojenská **radarová věž**. V roce 1998 byla zrekonstruována, přebudována na rozhlednu a zpřístupněna turistům. Objekt vysoký **37 m** s **227 schody** skýtá jeden z nejpůsobivějších výhledů na panorama Šumavy. Uvnitř je expozice a informační centrum. *Přístup od Prášíl.*

Svatobor (845 m n. m.) – kopec nad **Sušicí**, s dřevěnou **turistickou chatou** a kamennou **rozhlednou**. První rozhledna z roku 1898 musela být v roce 1934 stržena. Nová, **31 m** vysoká věž, vyrostla v témže roce za pouhé tři měsíce.

Špičák (1 202 m n. m.) – nová, moderní **ocelová rozhledna** (vystavěna roku 2014) na vrcholu Špičáku nabízí nerušený výhled do všech světových stran – mj. na Černé jezero, Velký Javor, údolí Úhlavy či přehradu Nýrsko. Rozhledna je vysoká **26,5 m**, vstup je zdarma.

Medvědí kámen (Bärenstein)

DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI

Medvědí kámen (Bärenstein) – upomínka na **zastřelení posledního šumavského medvěda** 14. listopadu 1856. Vycpané tělo medvědice je vystaveno v loveckém zámku Ohrada u Hluboké. **Přístup** – na trase Medvědí stezky.

Rudolfův kámen – s nápisem „**Rudolf-stein 17. 7. 1871**“, kamenný památník na trase **Medvědí stezky**. Připomíná historickou cestu syna císaře Františka Josefa I., korunního **prince Rudolfa**, již podnikl z Vodňan do Českého Krumlova.

Stifterův památník – pod vrcholem **Plechého** stojí 14,5 m vysoký obelisk věnovaný památce spisovatele, básníka a malíře **Adalberta Stiftera** (1805 až 1868). Z žulových kvádrů jej v letech 1876 až 1877 vystavěl se svými pomocníky kameník **Adolf Paleczek** z Jeleních Vrchů. **Přístup** od Plešného jezera, příj. z Nového Údolí přes Trístoličnick.

Trojmezí – průsečík hranic **ČR, SRN** a **Rakouska** (německy Dreieckmark), označený trojbokým hraničním kamenem se státními znaky a s názvy republik. **Přístup** z Nového Údolí nebo od Plešného jezera.

Tunel Schwarzenberského plavebního kanálu u Jeleních Vrchů – vstupní portál a podzemní část plavebního kanálu, dlouhá **419 m**, proražená v letech **1821–1822**. **Přístup** z Nové Pece nebo z Černého Kříže.

Vlčí kámen (Wolfstein) – malý kamenný památníček na místě **zastřelení posledního divoce žijícího šumavského vlka** – 2. prosince 1874. **Přístup** z nádraží ČD v Lipce.

Stifterův památník nad Plešným jezerem

Přírodní rezervace Malé Javorské jezero s Velkým Javorem v pozadí

BAVORSKÝ LES

Národní park Bavorský les byl vyhlášen 7. října roku 1970 a je tak **nejstarším národním parkem na území Německa**. Původní rozloha parku se v průběhu dalších 40 let jeho existence téměř zdvojnásobila na současných 24 218 hektarů. Hlavním mottem parku, kterým se řídí jeho Správa, je „**dovolit přírodě být přírodou**“. Národní park je z 90 % zalesněn a na jeho území se nacházejí celkem čtyři obce.

Do Národního parku Bavorský les se z Čech dostanete přes hraniční přechody Železná Ruda či Strážný. Pro pěší turisty je navíc určen hraniční přechod Bučina. Jen několik kilometrů od něj se nachází vesnička **Finsterau**, proslulá lidovým skanzenem. Z různých částí Bavorského lesa sem byly svezeny původní statky a stavení z 18. a 19. století. Skanzen tak vytváří věrný obraz dobové vesnice, který oživují pravidelné akce pro ná-

vštěvníky, při nichž předvádějí své umění nejružnější řemeslníci a umělci.

Asi 10 km jihozápadně od skanzenu, u obce Neuschönau, se nachází mimořádná **stezka v korunách stromů**, tzv. **Baumwipfelpfad**. Během procházky po dřevěné lávce ve výšce od 8 do 25 metrů mohou návštěvníci poznat les úplně jinak, než jak ho znají běžně. Vrcholem celé stezky je výstup na dřevěnou rozhlednu ve tvaru vajíčka. Zde se jim ve výšce 44 metrů naskytne krásný výhled např. na hory Luzný a Roklan. Celá stezka je navíc **přístupná i pro vozičkáře a rodiče s kočárky**. Kromě procházky korunami vzrostlých stromů se tady můžete těšit na **výběhy pro zvěř**. Uvidíte zde původního obyvatele Bavorského lesa rysa ostrovida (Lynx lynx), ale také třeba medvědy.

Podzim v regionu ArberLand — foto TSC-Pöschl

Další toulky Bavorským lesem vás zavedou do severnější části pohoří. Tato oblast je zajímavá nejen svou krajinou, ale také sklářskou historií. **Sklářství** se věnuje například expozice ve **Frauenau**. Zde se dozvíte mnoho zajímavého o historii tohoto řemesla v bavorsko-českém příhraničí. Před vstupem do muzea upoutá vaši pozornost skleněná archa, která byla vytvořena podle svého slavného originálu. Ten nyní můžete nalézt pod vrcholem jedné z nejvyšších hor Bavorského lesa, Luzného (1 373 m n. m.).

Po stopách sklářství můžete dále pokračovat do městečka **Zwiesel** či **Bodenmais**. Zde, ale i v jiných sklárnách, se můžete těšit na ukázky foukání skla, ve Zwieselu však na vás čeká mimořádná skleněná pyramida vytvořená z 93 000 skleniček. Zwiesel ale není jen městem skla. Každoročně se zde konají tradiční bavorské festivaly, při kterých doslova teče pivo proudem a k poslechu hraje bavorská lidová hudba. Za návštěvu také

stojí zwieselský aquapark, ve kterém si přijdou na své děti i jejich rodiče.

Z Zwieselu je to jen „coby kamenem dohodil“ do **Ludwigsthalu**, do návštěvníckého centra „**Haus zur Wildnis**“, ve kterém se dozvíte i o dalších národních parcích v Německu, o kůrovci, o flóře a fauně bavorsko-českého příhraničí, nebo se můžete podívat na některý z 3D filmů o Bavorském lese. Okolo návštěvníckého centra jsou rozmístěny volné výběhy se zvířaty, kde se můžete těšit například na **pratury** či **vlky a rysy**.

Muzeum skla ve Frauenau — foto Glasmuseum Frauenau

Zima na Velkém Javoru (foto Dietz)

Nedaleko od Ludwigsthalu se nachází **Velký Javor**. Právě Velký Javor je oblíbenou destinací lyžařů všech věkových kategorií. Kabinková lanovka vás vyveze skoro až na vrchol tohoto „lyžařského ráje“, kde se pravidelně konají i závody Světového poháru. Pokud s sebou lyže nemáte, můžete si je zde vypůjčit, anebo, pokud nejste vyznavači zimních sportů, můžete se nechat vyvézt lanovkou, poté

dojít pěšky na vrchol a kochat se úžasným výhledem do krajiny. Nově byl na vrcholu Velkého Javoru vybudován bezbariérový skleněný výtah, díky němuž se nyní snáze a bezpečně dostanete z horní stanice lanovky ke zdejším horským chatám.

Necelých 10 km od Velkého Javoru leží obec **Bayerisch Eisenstein**, známá především díky svému nádraží, jehož budovou prochází státní hranice. Při přestupu z vlaku bavorské železnice Waldbahn na vlak Českých drah tak stačí pouze překročit čáru značící hranici. Čekání na spoj, který vás odveze z výletu domů, si můžete zkrátit v **Informačním centru Hraňiční nádraží**, kde získáte řadu cenných informací o obou národních parcích.

Všichni příznivci hutnictví, geologie a mineralogie si přijdou na své na hoře **Silberberg**, ve které se mohou zúčastnit prohlídky historických dolů. Exkurze jsou uzpůsobeny i pro tělesně postižené a pro rodiče s kočárky. Cestu dolů z hory si můžete zpříjemnit jízdou na **bobové dráze**.

Kabinková lanovka na Velkém Javoru s výhledem na Bayerisch Eisenstein (Bavorskou Železnou Rudu) a Železnou Rudu

Jedna z kopulí ukrývajících antény radarů na vrcholu Velkého Javoru

Lesní divočina v Národním parku Bavorský les (foto Dietz)

Bavorský les jako takový si užijí jak milovníci pěší turistiky, tak i cyklisté, stejně jako **příznivci nordic walkingu**. Hustá síť turistických a cyklistických stezek vás zavede do zajímavých míst Bavorského lesa, jakými jsou, kromě zmiňovaných, také vodopády pod horou Falkenstein, hory Falkenstein a Luzný či Roklan. Samozřejmě nesmíme zapomenout ani

Skleněná archa v Národním parku Bavorský les (foto Dietz)

na ledovcová jezera v podhůří Velkého a Malého Javoru či na přehradní nádrž s pitnou vodou ve Frauenau. Pro méně náročný pohyb po Bavorském lese je možno půjčit si také **elektrokola**, díky nimž se stane i jízda do kopce zábavou. Během svých výletů se můžete těšit na působivé vyhlídky do Německa i do Čech.

K Bavorskému lesu a vlastně k Bavorsku jako takovému neodmyslitelně patří **tradiční kuchyně**, kterou by neměl opomenout ochutnat žádný turista, který tento region navštíví. Po výletu přijde nepochybně k chuti pravá bavorská klobáska a jiné zdejší speciality.

V Bavorském lese a především na území místního národního parku lze využívat spoju veřejné autobusové a vlakové dopravy, jež je s jízdenkou Bayerwald-Ticket navíc velice výhodná. Některé obce dokonce nabízejí dopravu v tzv. Igelbusch a železnici Waldbahn zcela zdarma (podmínkou je karta GUTi).

Náš TIP

Horské město **Železná Ruda a Špičák** jsou hlavním centrem turismu a sportu západní Šumavy.

Celá oblast Železnorudska, obklopena horskými vrcholy, nabízí ideální podmínky pro zimní i letní **turistiku, sport i relax** a zároveň nabízí **mnoho jedinečností z celé ČR**.

Najdete zde mnoho **lyžařských areálů** a sjezdovek, od nejjednodušších až po tu nejstrmější v ČR, ke kterým se dostanete pohodlně vlakem, autem nebo pěšky. Stovky kilometrů **cyklostezek, běžeckých či běžeckých tras** všech obtížností vyhoví všem.

Jedinečná ledovcová jezera zaujmou v každém ročním období. **Pohledy z rozhleden** na vrcholech Špičáku a Pancíře jsou nezapomenutelné. **Environmetalní centra** zaujmou a pobaví celou rodinu za každého počasí po celý rok.

Turistické **naučné stezky** vás zase provedou nádhernou šumavskou přírodou.

Informační a turistické centrum Železná Ruda

1. máje 12
340 04 Železná Ruda
tel.: 376 397 033
itc@zeleznaruda.cz
www.zeleznaruda.cz

Náš TIP

HOTELY SRNÍ

Pod střechou si užijete:

- 25metrový bazén
- saunu a páru
- sportovní halu na tenis, badminton, volejbal, basketbal, futsal, florbal. . .
- lezeckou stěnu 100 m²
- M-squash, stolní tenis
- bowling, kulečnick
- laserovou střelnici
- golfový тренаžér a další virtuální sporty
- fitness

U nás vás nikdy nepřekvapí šumavské počasí, uvnitř hotelů se zabavíte i s dětmi po celý den, nebo jen odpoledne na cestě přes Srní.

Perfektní zázemí pro všechny!

Hotely Srní

Srní 117, 341 94 Srní

+420 376 599 212

rezervace@hotely-srni.cz

www.hotely-srni.cz

Náš TIP

HOTEL VODNÍK

Hotel Vodník se nachází v romantickém prostředí **bývalé plovárny** v údolí Křesánovského potoka na okraji města Vimperk. Původně byla v těchto místech veřejná plovárna a historie restaurace sahá až do roku 1908.

Lokalita na Vodníku je místem s geniem loci, který příznivě působí na každého, kdo je unavený stereotypem všedního života a každodenním shonem. Skvělé podmínky zde najdou i rodiny s dětmi.

Boutique hotel nabízí po celý rok **ubytování** v šesti 2–4lůžkových pokojích a ve čtyřech mezonetových apartmánech až pro 6 osob.

V areálu jsou navíc dřevěné chatky pro letní ubytování jako za starých časů.

Restaurace (50 míst) se zaměřuje na steaky a ryby na grilu. **Salónek** s krbem je možné využít pro uzavřenou společnost s kapacitou až 25 míst. Romantické prostředí a možnost ubytování je ideální pro konání **svateb** či jiných oslav. Pro děti je připraven dětský koutek a venku **dětské hřiště**.

Blízkost vodní nádrže Vodník, lesa a **rekreačně sportovního areálu**, který je v zimě uměle zasněžován, poskytuje po celý rok skvělé podmínky pro aktivní odpočinek (ideální pro běžky a in-line).

VODNÍK®
HOTEL • RESTAURACE

Hotel Vodník

K Vodníku 614

385 01 Vimperk

+420 602 499 122

www.vimperk-vodnik.cz

Náš TIP

Penzion Babůrek na samotě u Nových Hutí

PŘÍJEMNÉ UBYTOVÁNÍ NA ŠUMAVĚ

PENZION BABŮREK

Penzion se nachází na samotě na trase Vimperk–Kvilda, 2 km od obce **Nové Hutě** a přibližně 5 km od obce Zdíkov nebo od Churáňova a lyžařského areálu na Zadově. Tento kout Šumavy je přímo stvořen k rodinným rekreacím. V zimě můžete kromě jiného využít **běžkařskou stopu** vedoucí až k penzionu a hned vedle je k dispozici malý udržovaný svah vhodný pro nejmenší lyžaře. V létě si v okolí přijdou na své milovníci cykloturistiky, houbaření, pěší turistiky, koupání nebo rybaření. Součástí penzionu je **restaurace s letní terasou**.

Terasa u Penzionu Babůrek

Apartmány Lucie najdete v obci Nový Dvůr

Penzion Babůrek

+420 388 434 026
penzionbaburek@centrum.cz
www.penzion-baburek.cz

Apartmány Lucie

+420 723 690 312
apartmany-lucie@seznam.cz
apartmany-sumava-s-polopenzi.cz

AutoKemp RADEŠOV

Kemp se nachází na břehu řeky Otavy v oblasti Radešova, na rozcestí mezi Rejstějnem (1,5 km) a Kašperskými Horami (4 km). Nabízí ubytování pro stany, karavany a v chatkách. V letní sezóně je denně otevřen kiosk s terasou. Ideální výchozí místo pro poznávání krásné a divoké Šumavy.
+420 723 542 962, +420 739 079 214
kemp.atcradesov@seznam.cz

Hotel Rankl HORSKÁ KVILDA + HORA

Ubytování a pravá šumavská kuchyně

- 21 pokojů a 6 apartmánů, celkem 65 lůžek
- restaurace navržená v typickém šumavském stylu je vyhlášena pestrou nabídkou klasické i moderní české kuchyně

Horská Kvilda 18, 385 01 Vimperk
+420 388 435 044, recepce@hotelrankl.cz

OBEC NOVÉ HUTĚ

Původně sklářská osada se nachází v údolí Vydřího potoka, v CHKO Šumava. Kostel Srce Ježíšova je 2. nejvyšší položený kostel v ČR. Další zajímavostí je přírodní památka Pasecká slat nebo dva památné stromy. Ski areál Nové Hutě se čtyřmi lyžařskými vleky je vhodný pro děti a začátečníky.

+420 388 434 119, +420 607 047 050
info@obecnovehute.cz

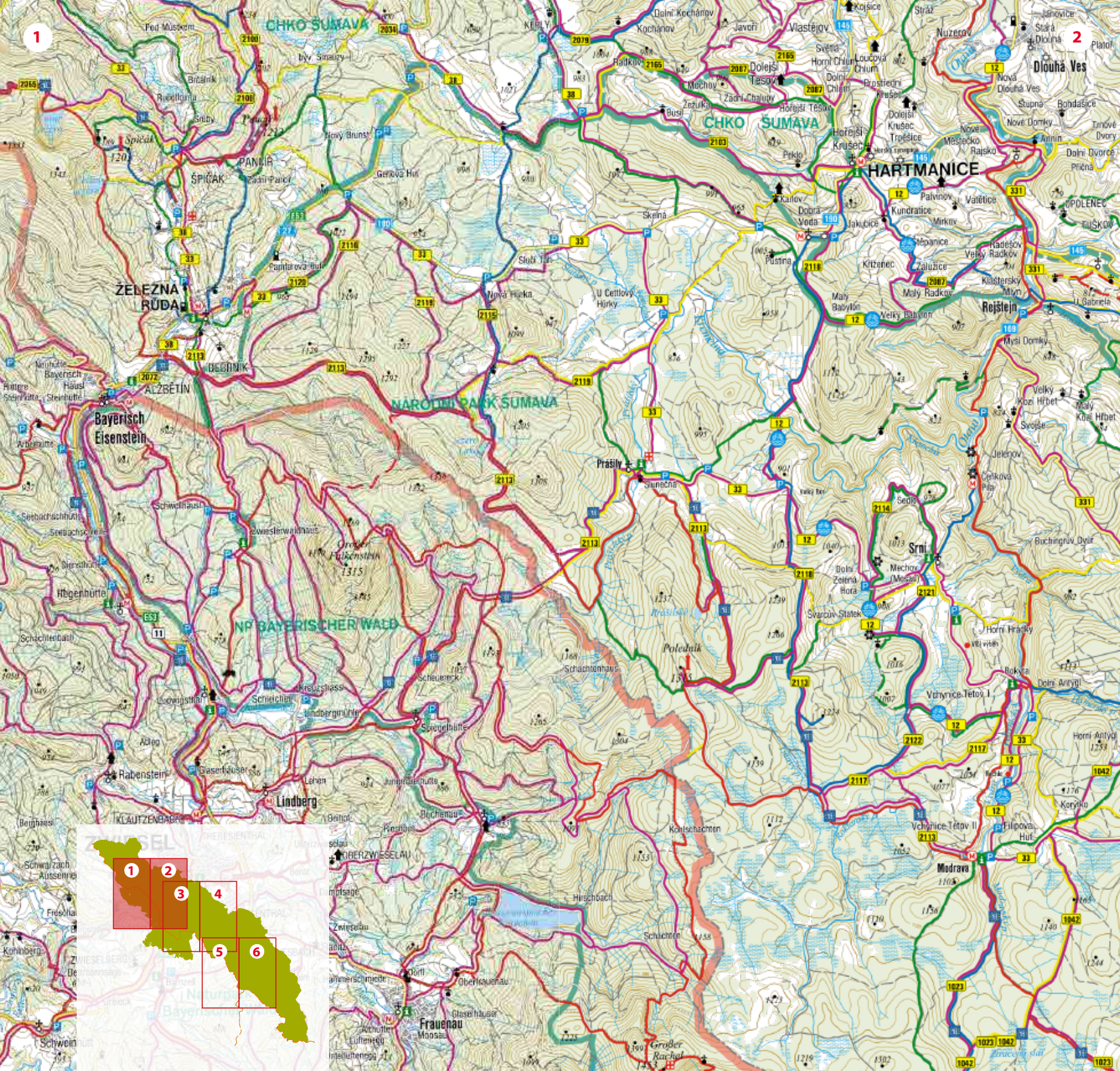

DOBRÁ CHATA ŠUMAVA - ZADOV

Dobrá chata leží v těsné blízkosti sjezdovek, 50 m od nástupní stanice sedačkové lanovky Zadov – Churáňov (nejdelší sjezdovka na Zadově), u cykloturistických a běžkařských tras.

Zadov 312, Stachy 384 73
+420 388 428 205

www.dobrachata.cz

1

2

1

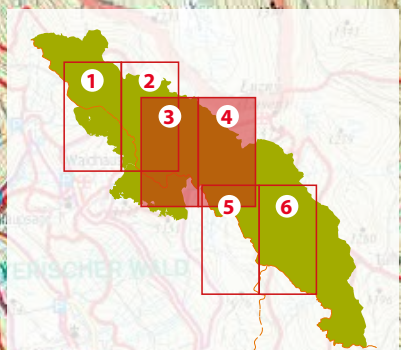
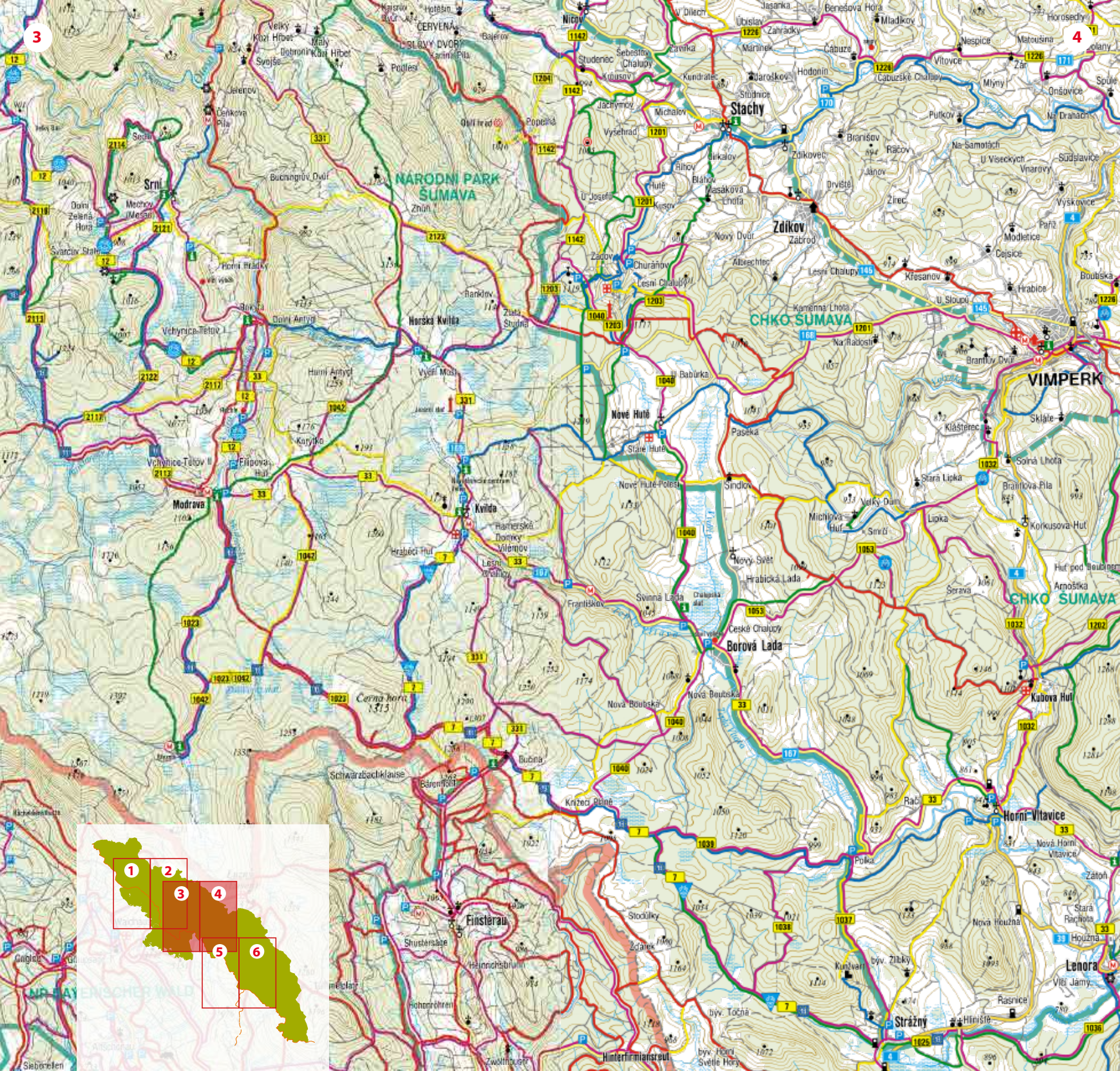
2

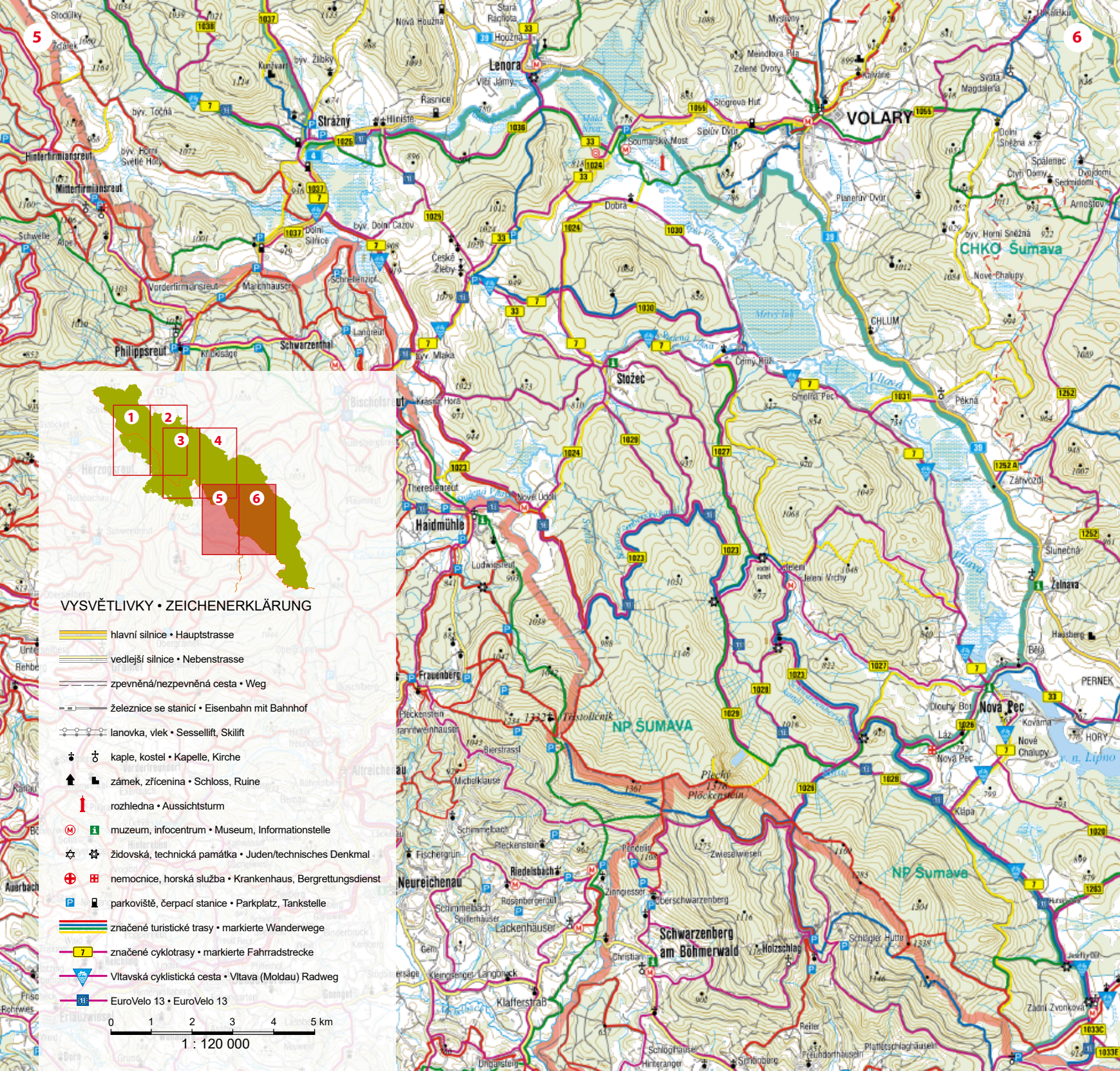
3

4

5

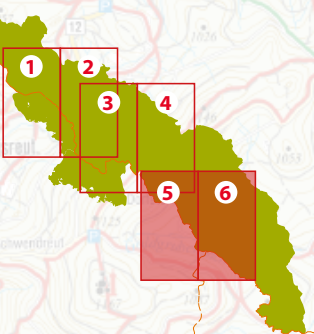
6

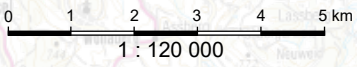
5

6

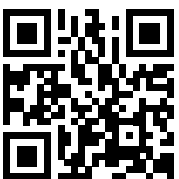

VYSVĚTLIVKY • ZEICHENERKLÄRUNG

- hlavní silnice • Hauptstrasse
- vedlejší silnice • Nebenstrasse
- zpevněná/nezpevněná cesta • Weg
- železnice se stanicí • Eisenbahn mit Bahnhof
- lanovka, vlek • Sessellift, Skilift
- kaple, kostel • Kapelle, Kirche
- zámek, zřícenina • Schloss, Ruine
- rozhledna • Aussichtsturm
- muzeum, infocentrum • Museum, Informationstelle
- židovská, technická památka • Juden/technisches Denkmal
- nemocnice, horská služba • Krankenhaus, Bergrettungsdienst
- parkoviště, čerpací stanice • Parkplatz, Tankstelle
- značené turistické trasy • markierte Wanderwege
- značené cyklotrasy • markierte Fahrradstrecke
- Vltavská cyklistická cesta • Vltava (Moldau) Radweg
- EuroVelo 13 • EuroVelo 13

VisitSumava.cz

váš
online
průvodce
zdarma

ZADOV – CHURÁŇOV

**+420 1210
(NON STOP)**

Horská služba Šumava, Špičák 56, Železná Ruda

T: +420 376 397 273

Stanice HS Kramolín (896 m n. m.)

T: +420 380 736 081

Stanice HS Kubova Huť (985 m n. m.): So–Ne

T: +420 388 436 312

Stanice HS Špičák – areál (860 m n. m.)

T: +420 388 436 312

Stanice HS Zádov (955 m n. m.)

T: +420 388 428 193

www.npsumava.cz
www.bavorskelesy.cz
www.visitsumava.cz
www.sumavsko.cz

MCU

www.mcumedia.cz

9 788073 391775